Jaargang 113. Vrijdag, 23 Junij 1854. No. 50.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

2½ C.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente Groningen zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, *bij enkele inschrijving* aan te besteden:

Het **VERWEN** van ongeveer DRIEHONDERD VEERTIG **IJZEREN LANTAARNPALEN**, DRIEHONDERD DITO **BRANCHES** en ongeveer ZESHONDERD VEERTIG **LANTAARNS.**

De Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen, van heden af, ter SECRETARIJ ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den DIRECTEUR der GASVERLIGTING.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op MAANDAG den 26sten Junij 1854, des morgens vóór 9 uur, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele Toewijzing [illegible] zal [illegible] op MAANDAG den 26sten Junij [illegible] des morgens te 9½ uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 19 Junij 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bij deze bekend, dat wegens het afbreken van den **Apoortenboog**, de **VAART** langs de ***ZUIDERHAVEN*** van het laatst van deze week af tot nadere kennisgeving zal zijn ***GESTREMD.*** De vaart langs het **Zuiderdiep** blijft voor de doorvaart **open.**

GRONINGEN, 19 Junij 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Namens **CURATOREN** van het ***STEDELIJK GYMNASIUM*** te *Groningen*, heeft de ondergeteekende de eer bekend te maken, dat het **EXAMEN** der **LEERLINGEN** van genoemd Gymnasium zal plaats hebben op MAANDAG, DINGSDAG en WOENSDAG den 26sten, 27sten en 28sten Junij aanstaande, in de GROOTE GEHOORZAAL van het GYMNASIUM, en dat ter zelfder plaats op ZATURDAG den 1sten Julij, des morgens te elf uur, de **OPENBARE PROMOTIE** en **PRIJSUITDEELING** zal gehouden worden. — Tot bijwoning van beiden worden alle voorstanders van beschaving en wetenschap minzaam uitgenoodigd.

Men stelt zich voor, zoo veel mogelijk de navolgende orde bij het Examen in acht te nemen.

Eerste Klasse: Maandag 9—11½, 6—7.
Tweede Klasse: Maandag 12—2, 3½—6.
Derde Klasse: Dingsdag 9—11½, 3½—5½.
Vierde Klasse: Dingsdag 12—2, 5½—7, Woensdag 9—10.
Vijfde Klasse: Woensdag 10—2, 3½—4.
Zesde Klasse: Woensdag 4—7½.

GRONINGEN, 22 Junij 1854.

De Rector van het Stedelijk Gymnasium:
Mr. J. A. SCHNEITHER.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Berigten uit Konstantinopel dd. 10den Junij bevestigen den dood van *Mussa*-pacha, kommandant van Silistria, die den 31sten Mei, na eene met de meeste dapperheid afgeslagen belegering, door een grenaat doodelijk is getroffen. Men voegt er bij, dat hij arm is gestorven. Echter heeft hij een aanbod van prins *Paskewitsch*, om de vesting voor eene som van twee millioen in handen van den vijand te leveren, afgeslagen.

Silistria blijft zich intusschen steeds dapper verdedigen. Het zware Turksche vestinggeschut wordt, zelfs volgensde getuigenis der Russen, voortreffelijk bediend. De bestormers laat men gewoonlijk tot op een schot afstand naderen, en dan worden zij door een allervreeselijkst kartetsvuur bij geheele hoopen verpletterd. Op deze wijze zijn menige bataljons bijna geheel vernield geworden. Nog meer offers maait de dood onder de Russen weg bij de verschillende overtogten van den Donau, door middel van de bij Silistria over de rivier geslagen pontonsbruggen. Gewoonlijk hebben ook hier de Turken gewacht tot dat de pontonsbruggen met de Russische bataljons gevuld en bedekt waren, en ze dan met al hunne batterijen welke in die rigting waren geplaatst, beschoten, zoodat èn bruggen èn menschen in de golven verdwenen, en waarbij de Russen, deels zonder eenig letsel en deels gruwelijk verminkt, kermende van pijn, den dood ter prooi vielen.

De *Moniteur* behelst een berigt uit Bucharest van den 15den dezer, meldende dat den 13den de Turken een' uitval uit Silistria hebben gedaan en de belegeraars met woede aangevallen. Het gevecht heeft vier uren geduurd en volgens gerucht waren ontzettingstroepen op marsch om daaraan deel te nemen. Prins *Gortschakoff* is in een gevecht gekwetst. Den generaal *Schilder* is door een kanonskogel een been afgeschoten. Hij is naar Kalarasch overgebragt. *Paskewitsch* was te Jassy aangekomen.

Sedert dien dag zijn echter de belegerings-operatiën geschorst. *Omer*-pacha heeft een' zijner onderbevelhebbers met 30,000 man in de rigting van Silistria afgezonden, en nam den schijn aan alsof hij aan de Russen slag wilde leveren. Middelerwijl de Russen tegen hem optrokken, werden 2000 man in Silistria geworpen.

Nu alzoo het garnizoen van deze vesting is versterkt, koestert men geene ernstige vrees voor haar behoud. Men verzekerde zelfs, dat de troepen der geallieërden te Varna niet tot ontzet zouden gebezigd worden, maar dat men eene expeditie in de Krim op het oog had om Sebastopol van de landzijde aan te tasten, waarbij de Circassiërs zouden medewerken. De eerste divisie van het Fransche korps, onder *Canrobert*, was alleen naar Varna overgebragt; de tweede, onder den generaal *Bosquet*, was naar Adrianopel opgerukt, alwaar thans 20,000 man der geallieërden bijeen moeten zijn; de derde divisie, onder prins *Napoleon*, zoude den 12den Konstantinopel verlaten en naar Bourgas, eene haven iets beneden Varna gelegen, ingescheept worden. Overigens worden dagelijks versterkingen te Toulon en Marseille ingescheept.

Het *Fremdenblatt* berigt, dat vorst *Paskewitsch* bevel heeft gekregen tot over den Pruth *terug te trekken.*

In de haven van Sebastopol liggen thans 17 Russische linieschepen, en wel 5 driedekkers van 120 stukken en 12 van 84 st.; wijders 7 fregatten van 54 stukken, 7 korvetten van 20 st. en eenige schooners. Drie Russische advies-stoomvaartuigen kruisen op eenigen afstand van de haven, om de bewegingen des vijands gade te slaan.

Twee aanzienlijke personen, behoorende tot de voornaamste familiën van de Krim, zijn' voor een krijgsraad gebragt geworden, ter zake zij bij de jongste door vorst *Menzikoff* bevolen buitengewone ligting hunne boeren niet hadden geleverd. De krijgsraad heeft hen tot verbanning naar Siberië veroordeeld, welk vonnis onmiddellijk werd ten uitvoer gelegd.

Uit Bessarabië wordt thans een aantal Russische troepen naar de Krim, ter versterking van het daar gekantonneerde korps, heengezonden, en wel om reden er de stemming onder de bevolking, evenmin als onder de bezetting en de matrozen van Sebastopol, voor Rusland gunstig is.

Men wil, dat de Keizer van Rusland zijn' gezant uit Athene zou terugroepen. Dit voornemen was reeds aan de Grieksche regering medegedeeld met de aanmerking, dat de vertegenwoordigers van Rusland alleen bij zelfstandige en onafhankelijke hoven zouden blijven. Van de andere zijde wil men weten, dat de Porte eerst dan zijne diplomatieke betrekkingen met Griekenland wenscht te herstellen, wanneer het eene schadevergoeding betaalt voor de oorlogskosten, die de Grieksche opstand aan Turkije veroorzaakte.

In berigten uit Macedonië leest men dat *Fuad*-effendi, bevelhebber der Turksche troepen, den aanvoerder der Arnauten heeft afgezet, omdat hij zijne onderhoorigen wreedheden aan de Christen ingezetenen liet plegen.

Men leest in de *Christian Times:* „Het aantal Protestantsche leeraars, thans te Konstantinopel en in de voorsteden werkzaam, bedraagt *negentien.* Elken Zondag worden er *zesentwintig* Evangelische godsdienstoefeningen gehouden. Er zijn *veertien* scholen. In 1830 waren te Konstantinopel noch scholen, noch leeraars voor Protestanten. In Turkije zijn ten minste reeds *vijfenzestig* Evangeliepredikers, en, ofschoon zij verschillende benamingen dragen, is het hoogstverblijdend, dat zij in hunne werkzaamheden alle wenschelijke zamenstemming betoonen."

— Men weet, dat het Fransche eskader in de Oostzee zich eindelijk met het eskader van den admiraal *Napier* heeft vereenigd en dat dientengevolge is beweerd, dat de beide eskaders het voornemen zouden hebben Helsingfors te laten liggen en onmiddellijk Kroonstad aan te tasten. Dit laatste beschouwt men voor niet zeer waarschijnlijk. Kroonstad zal wel geen aanval te verduren hebben, dan nadat eenige andere versterkte punten onschadelijk zullen zijn gemaakt, maar vooral ook eerst dan, wanneer de door *Napier* gevraagde kanonneerbooten zullen zijn aangekomen, 't geen nog spoedig niet zal geschieden.

De vice-admiraal *Dundas*, gezagvoerder der Britsche scheepsmagt in de Zwarte zee, heeft, onder dagteekening van den 1sten dezer, aan de lords der admiraliteit gemeld, dat de Donau in staat van blokkade is gesteld door de Engelsche en Fransche scheepsmagt.

Voorts is de officiële tijding van den admiraal *Napier*, gedagteekend Hango baai den 28sten Mei ontvangen, dat de havens van Libau, Windau, Riga, Pernau en alle andere havens, straten en bogten in de golf van Riga, aan de Finlandsche kust, en in de golf van Bothnië, in staat van blokkade zijn gesteld, en dat alle maatregelen, welke door het volkenregt en de bestaande traktaten tusschen Hare Majesteit en de verschillende neutrale mogendheden geoorloofd zijn, ten opzigte van alle schepen, welke gezegde blokkade trachten te overschrijden, zullen worden toegepast.

De Keizer van Rusland heeft bij zijne laatste inspectiereis in Finland, de volgende bedriegerijen van den kommandant op Sweaborg ontdekt. Deze had o. a. de kanonnen en ammunitie der vesting gestolen en verkocht, en, in plaats van de weggenomene kanonskogels, houten kogels vervaardigd en zwart verwen laten; verder had hij twee schansen laten slechten en in een tuin laten veranderen. Hij is dien ten gevolge tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld.

— Nopens het berigt van den Franschen *Moniteur*, dat tusschen de Porte en Oostenrijk een traktaat is gesloten tot *eventuële* bezetting van Moldavië en Wallachije door Oostenrijksche troepen, wordt nog niets naders gemeld. Wat men door *eventuele* bezetting moet verstaan, zal nader moeten blijken.

Ook te Londen ontving men intusschen de bevestiging van het berigt, dat Oostenrijk eene overeenkomst met de Porte aangegaan had tot militaire bezetting van dat gedeelte van het Turksche grondgebied, hetwelk door Rusland als onderpand voor de inwilliging van deszelfs eischen in bezit genomen werd. Hoewel de inhoud en strekking dier overeenkomst nog niet juist bekend was, werd zij over het algemeen als zeer gunstig voor de staatkunde der Westersche mogendheden beschouwd. Hierdoor vooral is de prijs der Engelsche staatsschuldbrieven aan de Londensche beurs zeer veel gerezen.

Een brief uit Weenen houdt dan ook in dat de staat van zaken al meer en meer eene „gunstige" wending neemt. Men verzekert ook dáár nl., dat de medewerking van Oostenrijk, ten aanzien van de Turksche kwestie, eene rigting heeft genomen, welke geheel in overeenstemming is met de Westersche mogendheden, zonder dat men echter in meerdere bijzonderheden dienaangaande treedt.

— De Russische generaal, graaf *von Benckendorff*, die voor eenige dagen van Berlijn naar Petersburg is vertrokken, is overbrenger van een' eigenhandigen brief des Konings van Pruissen aan diens keizerlijken zwager, met eene dringende uitnoodiging tot eene bijeenkomst in de nabijheid der Pruissisch-Russische grenzen. Alle officieuse wederleggingen van dit berigt verdienen geen geloof. Neemt de Keizer van Rusland de uitnoodiging niet aan, en volgt een weigerend antwoord op de Oostenrijksche sommatie, dan zullen dadelijk na den terugkeer des Konings van zijne tegenwoordige reis, 150,000 man mobiel gemaakt worden. Ziedaar den stand der zaken.

(*Laatste berigten.*) Eene telegrafische depêche uit Weenen van gisteren meldt, dat het gerucht, dat Silistria ontzet was, zich van verscheidene zijden bevestigde, en dat de Russen over den Donau teruggetrokken waren.

Eene telegrafische depêche uit Berlijn, insgelijks van gisteren, zegt, dat 4000 man nieuwe troepen in Silistria waren geworpen. (Deze zelfde depêche spreekt van eene persoonlijke zamenkomst van den Keizer van Rusland en den Koning van Pruissen te Neustadt bij Tilsit.)

De jongste berigten van de kusten van Abasie melden, dat de achterhoede van het Russische korps, dat Suchum Kalé had verlaten, een' hardnekkigen strijd had geleverd in de nabijheid van Kutais en een ontzaggelijk verlies had geleden. Verscheidene Mingrelische stammen, welke tot dusver Rusland getrouw waren gebleven, hadden zich eindelijk tegen hetzelve verklaard en gemeene zaak gemaakt met *Schamyl.*

Berigten uit Konstantinopel tot den 12den dezer melden, dat de Donaumondelingen geblokkeerd zijn, dat de inscheping der Engelsche troepen onder den prins *van Cambridge* een aanvang heeft genomen en dat prins *Napoleon* een volledig kamp te *Dam*-pacha heeft opgerigt.

De heeren *Bach* en *Durand* hebben den 10den Konstantinopel verlaten om zich naar het Westen te begeven, met het doel om op nieuw pogingen tot het sluiten eener leening ten behoeve der Porte aan te wenden.

Prins *Paskewitsch*, die den 16den te Jassy is aangekomen, begeeft zich thans naar Odessa.

— Een brief uit Erzerum van den 18den Mei zegt, dat een jong Perzisch officier, behoorende tot het geslacht van den Shah, met gevolg in die stad was aangekomen en zich naar Konstantinopel begaf, ten einde dienst te nemen bij het Turksche leger.

Een brief uit Cattaro van den 7den meldt, dat de Montenegrijnen, na onderscheidene kleinere nederlagen, eene afdoende nederlaag bij Sarasgredo hebben geleden. Een van hunne korpsen, waarbij zich de neef van den Vorst *Danielo* bevond, is nagenoeg geheel vernield.

— Volgens berigten uit Athene, van den 14den Junij, weigert *Hadjipetros* zich te onderwerpen.

— Eene depêche uit Koppenhage van den 20sten meldt, dat een aanval der Engelsche vloot op Gamla-Carleby mislukt is; 3 officieren en 30 soldaten waren gesneuveld, 40 soldaten gevangen genomen en velen gewond. De Russen hebben een Engelsch vaartuig genomen.

DUITSCHLAND.

In de op den 16den dezer gehouden zitting der bondsvergadering hebben Nederland voor Luxemburg en Limburg, en Denemarken voor Holstein-Lauenburg, op de verklaring van Oostenrijk en Pruissen, ter zake der Oostersche kwestie, nader te kennen gegeven, dat zij, uithoofde van hunnen exceptionelen toestand, bij hunne onzijdigheid bleven volharden. De Thuringsche staten hebben verklaard, bereid te zijn tot het Oostenrijksch-Pruissische verdrag toe te treden.

— Uit een verslag van het bestuur der vischteelt in Beijeren ziet men, dat te Munchen reeds 40,000 jonge zalmen door die kunstmatige voortbrenging zijn verkregen.

— Bij de regering der vrije stad Bremen is een wetsontwerp aanhangig, houdende verbod aan de jongelieden van het mannelijk geslacht, om vóór dat zij den vollen ouderdom van 25 jaren hebben bereikt in het huwelijk te treden. De commissie met het onderzoek van dat ontwerp belast, heeft tot de aanneming geadviseerd.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Men herinnert zich, dat het constitutionele comité van den Zweedschen Rijksdag besloten heeft tot het in staat van beschuldiging stellen van verscheidene ministers en andere hooge ambtenaren, wegens willekeurige wijziging van den omslag en de heffing der belastingen. Het opperste hof van Stokholm heeft de aanvrage tot het in staat van beschuldiging stellen verworpen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 18 Junij.

Uit de nadere mededeeling van sir *J. Graham* in het Huis der Gemeenten blijkt, dat, bij het jongste op zee verbrande transportschip *Europa*, van de 87 personen, die zich aan boord bevonden, 66 door andere schepen opgenomen zijn en de overige 21, waaronder 16 man paardenvolk en de kolonel *Moore*, hun graf in de golven gevonden hebben.

— Het Engelsche transportschip no. 14 heeft naar Konstantinopel 300 vuurpijlen overgebragt, waarvan de inhoud een geheim is, maar die *ƒ* 1200 per stuk kosten.

— De kunstmatige vischteelt wordt hier te lande met den besten uitslag bekroond; om slechts een voorbeeld te noemen, heeft men aan de Tay niet minder dan 300,000 jonge zalmen op deze wijze verkregen.

— Op onderscheidene punten van Ierland en ook te Liverpool hebben zich in den loop dezer week gevallen van cholera vertoond.

— De *Times* vermeldt geruchtswijze dat het Britsch gouvernement inderdaad voornemens is van Sitka en alle andere havens, die Rusland in den Stillen Oceaan heeft, bezit te nemen.

— De Amerikaansche bladen melden dat twee nieuwe expeditiën van vrijbuiters gereed waren om van New-Orleans en New-York te vertrekken, om een' aanval te doen op Cuba. De voorstanders der aanhechting van dit eiland aan de Unie, hadden het gerucht verspreid dat het Amerikaansche gouvernement deze onderneming met oogluiking zou aanzien; men verzekerde zelfs dat de President een manifest aan Spanje in gereedheid bragt, dat een zeer vijandig karakter had. Generaal *Pierce* heeft al deze geruchten gelogenstraft. Hij heeft eene krachtige proclamatie uitgevaardigd tegen de bewerkers dezer expeditiën, waarin hij zich met vastheid verklaart tegen alle pogingen van dien aard.

— San Salvador, hoofdstad van den staat van dien naam en bevattende 28,000 zielen, is werkelijk van den 13den tot den 16den April, door herhaalde aardbevingen, geheel verwoest en een groot gedeelte van hare bevolking levend begraven.

Van den 20sten. In de Kamer der Lords heeft lord *Lyndhurst* het ministerie geïnterpelleerd over de betrekkingen met Rusland. Lord *Clarendon* heeft geantwoord, dat men van Rusland volkomene waarborgen tegen elke aanranding in de toekomst verlangt. De graaf *v. Derby* heeft daarenboven den wensch geuit, dat Rusland alle vroeger aan Turkije ontnomen grondgebied zoude teruggeven. De graaf *van Aberdeen* is getreden in eene verdediging van Rusland en heeft de zaak van den vrede bepleit.

— De stoomzagerij van het arsenaal te Chatham is door een' brand vernield. Eergisteren barstte deze uit en woedde vier uren lang, in weerwil van alle pogingen die aangewend werden om dien te blusschen. De oorzaak van deze ramp is tot dusverre onbekend.

— Volgens berigten uit Amerika, moeten meer dan 100 schepen in den Atlantischen Oceaan, gedurende den afgeloopen winter in het ijs zijn ingesloten geworden, en deels verloren gegaan.

— Volgens een particulieren brief uit Hongkong van den 22sten April heeft de met eene geheime zending naar Japan bestemde Russische admiraal *Paniutine* aan de kust van Sikokf schipbreuk geleden; een gedeelte der ekwipage is gered.

FRANKRIJK.

PARIJS 18 Junij.

Jérôme Bonaparte, vader en zoon, uit de Vereenigde Staten, zijn aan boord van de stoomboot *Franklin* te Hâvre aangekomen. Zooals men weet, zijn deze een zoon en kleinzoon van den prins maarschalk *Jérôme*, voortgesproten uit zijn eerste huwelijk met miss *Patterson*, welk huwelijk op last van *Napoleon I* vernietigd werd. Men heeft opgemerkt, dat de jonge *Jérôme*, evenzeer als zijn oom prins *Napoleon*, die zich thans in het Oosten bevindt, treffend gelijkt op het hoofd van de Napoleontische dynastie.

BELGIE.

BRUSSEL, 19 Junij.

Bij de verkiezing van leden voor de Kamer van Afgevaardigden is, gelijk wij hebben medegedeeld, de oud-minister *Rogier*, als volksvertegenwoordiger niet weder herkozen. Thans wordt berigt, dat de heer *Anspach*, die te Brussel tot lid der Kamer herkozen is, zijn mandaat zou afstaan, om plaats te maken voor den hoogst verdienstelijken *Rogier.*

— Dit jaar zullen 19 bataljons, 24 eskadrons en 6 batterijen artillerie in België kamperen, onder bevel van den generaal *Greindl.*

— Men schrijft uit Nijvel: „Een Hollandsch officier, welke aan eene der wachten van de krijgskas van het leger der bondgenooten was gehecht, had in 1815 bij zijnen doortogt te Ecaussines aan den voet van eenen boom, eene som van 100,000 franks begraven, welke boom daar nu sinds eenige jaren uitgedaan is. Deze officier zich eene kwaliteit gevende, welke de zijne niet is, is deze gansche gemeente komen doorzoeken en heeft de plaats opgegraven waar de schat begraven lag, welke hij met zich heeft gevoerd."

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Maandag den 19den Junij.

In de zitting van heden hebben de respective commissiën van rapporteurs hare verslagen ter tafel gebragt voor de wets-ontwerpen: tot verlenging van den termijn gesteld bij art. 293 der gemeentewet; tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot voor 1851; tot vaststelling der raming wegens verstrekkingen voor de departementen van marine en van oorlog 1854; tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en het heemraadschap Mark en Dintel; tot het verleenen van pensioen aan mindere geëmploijeerden en werklieden enz. bij inrigtingen van 's rijks zee- en landmagt.

De Kamer heeft beslist dat de beraadslagingen over die wets-ontwerpen achtereenvolgens zullen plaats hebben op aanstaanden Woensdag.

Tot rapporteurs voor het wets-voorstel tot regeling van het armbestuur zijn verkozen: de heeren *van Swinderen*, *Insinger*, *Cost Jordens* en *van' Eysinga.*

Het verslag van de commissie van rapporteurs op het wetsontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1851, is van den volgenden inhoud:

Bij de behandeling van dit wets-ontwerp is door verscheidene leden met kracht de wensch geuit, dat de regering bij den aanvang der volgende zitting van de Staten Generaal het reeds sedert langen tijd toegezegde wets-ontwerp indiene tot regeling der wijze van verantwoording der koloniale geldmiddelen. In afwachting dezer voordragt, zou men gaarne nog in deze zitting een ontwerp ontvangen tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1852.

Tweede Kamer.

Bij de Tweede Kamer is ingediend een wets-ontwerp, tot *regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over* 1852, waarvan het eenig artikel dus luidt:

„Het batig slot van de rekening der koloniale remises over het jaar 1852, ten bedrage van *f* 4,700,000 wordt toegevoegd aan de middelen en inkomsten over het dienstjaar 1852."

De verschillen tusschen de raming van de opbrengst der Gouvernements-producten enz. over 1852 (medegedeeld bij de memorie van toelichting van het wetsontwerp op de middelen voor het dienstjaar 1852), en de werkelijk verkregen uitkomsten worden aangewezen door de volgende resultaten: De raming bedroeg *f* 34,200,000, er is ontvangen *f* 42,715,183.35. Dus voordeelig verschil *f* 8,515,183.35.

— Aan de Tweede Kamer is een wets-ontwerp ingezonden, houdende afschaffing van de regten op den uitvoer van gemunt en ongemunt goud en zilver in Nederlandsch Indië.

— Uit het voorloopig verslag over het wets-ontwerp tot voorloopige indeeling der gronden van het Haarlemmermeer onder de aangrenzende gemeenten, opgemaakt door de heeren *van Forest*, *Taets van Amerongen*, *van Akerlaken*, *Elout van Soeterwoude* en *Heemskerk*, blijkt dat de groote meerderheid der leden die voordragt acht in strijd te zijn én met de belangen van den nieuwen polder én met die der naburige gemeenten.

's GRAVENHAGE, 20 Junij.

Algemeen wordt gezegd, dat de Tweede Kamer der Staten Generaal in het begin van Julij weder zal bijeenkomen, hoofdzakelijk om het aanhangig reglement op het beleid van de regering in Nederlandsch Indië aan te nemen.

Gelijk men weet, is het antwoord der Regering nog niet ingekomen op het voorloopig verslag der Kamer betrekkelijk dit reglement. Zijn onze informatiën juist, dan moet de minister van koloniën de taak, om dat verslag te beantwoorden, hebben opgedragen aan twee leden der Kamer, die zich hebben laten welgevallen deze zonderlinge rol te spelen. Die leden zouden zijn de heeren *Baud* en *Godefroi*. Eerstgenoemde zou belast zijn met het koloniaal, de laatste met het regtskundig gedeelte van het antwoord. De ongesteldheid van den heer *Godefroi* moet de eenige reden geweest zijn, waarom het antwoord tot dusver nog niet is kunnen voltooid worden; thans evenwel moet daaraan ijverig worden gewerkt. (*Indiër.*)

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* zullen aanst. Woensdag van het Loo naar de residentie terugkeeren.

— Door het departement van oorlog is last aan al de korpsen gegeven, om naauwkeurige staten op te maken van alle de met verlof zijnde manschappen, behoorende tot de ligtingen der nationale militie over 1850 en 1851.

— De commissie van den gemeenteraad van 's Gravenhage heeft dezer dagen verslag uitgebragt, nopens het aldaar in te voeren stelsel der plaatselijke belastingen, en heeft daarbij verklaard, dat het niet mogelijk zoude zijn, al de belastingen op voorwerpen van verbruik af te schaffen; dat het terugbrengen van de accijnsen van het gemaal, in den zin der bepalingen van de gemeentewet, *schade* zoude zijn voor de gemeente, voordeel voor de leveranciers, en *uitsluitend nadeel* voor de verbruikers; dat, welke soort van directe belastingen men ook, ter vergoeding van dit gemis, zoude willen invoeren, deze steeds zeer drukkende zouden wezen voor de ingezetenen, en zeker niet strekken om de talrijke huisgezinnen aldaar te behouden, of andere aan te moedigen om zich aldaar te komen nederzetten, die, *geenszins aan 's Gravenhage gebonden*, zich aldaar vestigen om de aangenaamheid der plaats, en de gelegenheid, die zij aanbiedt, om binnenslands, naar genoegen, die verteringen te maken, welke hun vermogen veroorlooft. De commissie, bestaande uit de heeren *Clant*, *Landry*, *van der Jagt* en *de Jonge*, is van oordeel, dat de raad den Koning een verzoekschrift behoort aan te bieden, strekkende, dat het Z. M. moge behagen eene wet voor te dragen, bij welke het aan de stad 's Gravenhage wordt veroorloofd, af te wijken van de art. 246 en 250 der bestaande gemeentewet.

— Een aantal predikanten in de Nederlandsche Hervormde kerk, heeft zich bij adres tot de algemeene Christelijke synode gewend, met het verzoek, om eene verstandige toepassing van art. 23 van het algemeen reglement; levendig overtuigd zijnde, dat een regtstreeksche invloed van de leden der gemeente op de keus van ouderlingen en diakenen behoort te bestaan, en vooral door den tegenwoordigen toestand der Nederlandsche Hervormde kerk dringend gevorderd wordt.

— Den 19den Junij werd de vierde algemeene vergadering der Broederschap van *Kandidaat-notarissen* in Nederland, alhier gehouden in het *Hôtel het Groot Keizershof*, op het Buitenhof. De president gaf namens het hoofd-bestuur verslag van het afgeloopen maatschappelijk jaar, waaruit blijkt, dat de broederschap zeer in bloei is toenemende, door de toetreding van vele kandidaat-notarissen; terwijl ook het door haar uitgegeven wordende tijdschrift *Regt en Wet* meer en meer de belangstelling van het regtsgeleerd publiek ondervindt en het getal abonnés aanmerkelijk is toegenomen.

— Men zal zich herinneren, dat de Kamer der Gedeputeerden van het groothertogdom Luxemburg, welke met de Regering in strijd was, den 15den Mei l.l. is ontbonden. De verkiezingen, tot zamenstelling eener nieuwe Kamer, hebben den 14den dezer plaats gehad en aan de Regering eene aanzienlijke meerderheid geschonken. Hare kandidaten zijn bij de eerste stemming, behoudens drie uitzonderingen, in tien arrondissementen verkozen; 21 leden der ontbonden Kamer zijn niet herkozen; in het arrondissement Luxemburg zelf echter zijn al de gedeputeerden der oppositie benoemd en hebben de vier ministeriële kandidaten het onderspit gedolven. Doch, over het geheel genomen, heeft de Regering niettemin eene belangrijke overwinning behaald.

AMSTERDAM, 20 Junij.

L.l. Zaturdag werden te Londen *vierentwintig* Nederlandsche schepen naar de Australische volkplantingen beladen. (In het geheel werden te Londen voor Australië beladen 109 schepen, waarvan 78 Engelsche, 24 Nederlandsche, 3 Deensche, 2 Fransche, 1 Zweedsch en 1 Amerikaansch schip.)

Te Liverpool werden dien dag naar Australië beladen *zeven* Nederlandsche schepen.

— Wij vernemen dat de heer procureur-generaal bij het geregtshof alhier, die aanvankelijk cassatie had aangeteekend in de zaak der heeren jhr. *Salvador* en *Fongers*, thans van die voorziening in cassatie heeft afstand gedaan. Mitsdien is thans in kracht van gewijsde gegaan 's hofs arrest van den 13den dezer, houdende, overeenkomstig de conclusie van genoemde appellanten en exipienten: 1). vernietiging van de afwijzende tusschenbeschikkingen en van het veroordeelend eindvonnis door de regtbank te Haarlem op den 4den, 5den en 11den Mei in eersten aanleg gewezen, en 2). schorsing der vervolging tegen gemelde appellanten en exipienten, tot dat een afdoend geregtelijk onderzoek zal hebben plaats gehad opzigtens de feiten en bezwaren, die zij ten laste van de heeren jhr. *Quarles van Ufford* en *Gerlings* hadden openbaar gemaakt en bij de justitie aangegeven, wegens welke openbaarmakingen en aangiften zij door gezegde heeren *Quarles* en *Gerlings* als lasteraars waren aangeklaagd, en op aanzoek van dezen dan ook als lasteraars door het Openbaar Ministerie werden vervolgd.

— Ten bewijze van het gevaar voor onze papierfabrijken en allen, die hier te lande bij den papierhandel belang hebben, gelegen in de door de Regering voorgestelde tariefsverandering omtrent den uitvoer der lompen, moge strekken, dat in Engeland tegenwoordig een zóó groot gebrek aan papier heerscht (natuurlijk ontstaande uit gebrek aan lompen), dat de administratie van een groot dagblad eene premie van 1000 p. st. heeft uitgeloofd aan hem, die eene nieuwe geschikte grondstof voor het papier weet aan te wijzen. (*N. R. C.*)

— De *Nederlandsche Stoompost* weerspreekt het gerucht, dat de werkzaamheden van de Nederlandsche landaanwinning maatschappij gestaakt zouden zijn.

ROTTERDAM, 20 Junij.

Het gebouw aan het nieuwe werk voor het muzijkfeest alhier opgetrokken, zal weldra voltooid zijn. Het is hecht en soliede, te meer daar er geene galerijen zijn aangebragt, 63 el lang, 28 el breed en 15 el hoog, buiten het dak, waarin van weêrszijden drie kolossale lichtramen zijn. Het zal 4,000 personen kunnen bevatten en des avonds door ongeveer 200 gaslichten verlicht worden. In de lengte zijn vier kolossale kroonen aangebragt. Het orkest is eene manshoogste boven den grond getimmerd, even breed als de zaal en 14 ellen diep; er zullen 900 personen plaats kunnen vinden. Daarachter zijn drie zoogenaamde stemkamers, en aan de andere zijde drie ververschingskamers. Aan weerszijden van het gebouw zijn vier dubbele deuren, om alle gedrang te vermijden. Het plan werd ontworpen door den architect *Rose*.

NIEUWE DIEP, 18 Junij.

Naar wij met zekerheid vernemen, hebben de proeven op den Horst, met de bourbon- of percussie-granaten genomen, de verwachting zeer ver overtroffen, en is het bij die proeven gebleken, dat een enkele dezer granaten een schip in een oogenblik reddeloos kan doen zinken.

HELLEVOETSLUIS, 20 Junij.

De Fransche oorlogskotter *Favorite* is heden morgen laatst van het Nieuwe Diep, alwaar zij den 17den was ten anker gekomen, alhier teruggekeerd.

NIJMEGEN, 18 Junij.

Gisteren avond zijn met de stoomboot, van Rotterdam komende, alhier gevankelijk binnengebragt twee Duitschers, die in hun land een' aanzienlijken diefstal, zoo men zegt van *f* 80,000, gepleegd hebben; zij moeten reeds te Rotterdam op een schip naar Amerika bestemd, geëmbarkeerd zijn geweest, toen de justitie aldaar, door den telegraaf van het feit onderrigt zijnde, nog bij tijds, hen op dien bodem ontdekt heeft.

APPELDOORN, 18 Junij.

H. M. de Koningin, HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik*, Prins en Prinses *Frederik* en Z. D. H. de hertog *van Saksen-Weimar-Eisenach* hebben heden de openbare godsdienstoefening bijgewoond, onder het gehoor van ds. *de Graaf*, die in zijne leerrede de keuze van Jozua (Joz. 24 vs. 15*b*) voorstelde, als *betamend*, *weldoordacht*, *beslist*, *wijs* en *gezegend*, en de Christelijke gemeente tot zoodanig eene keuze opwekte.

ARNHEM, 20 Junij.

Heden overleed alhier, aan eene langdurige en slepende ziekte, in den ouderdom van 56 jaren, de heer *M. H. Conrad*, hoofd-ingenieur van den waterstaat in Gelderland en lid van den raad dezer gemeente. Het rijk verliest in hem een zeer bekwaam ambtenaar en de gemeente een algemeen geacht inwoner.

ZWOLLE, 18 Junij.

Bij de staten van Overijssel zullen in de aanstaande zomervergadering twee belangrijke zaken behandeld worden, namelijk het voorstel tot een te verleenen subsidie aan de verbetering van het Zwarte Water, waarvan de kosten op *f* 152,600 geraamd zijn. Het is in het algemeen belang te wenschen dat de staten daartoe zullen besluiten. Het rijk heeft reeds een subsidie toegezegd en de stad Zwolle draagt er *f* 50,000 toe bij. Het tweede, niet minder belangrijke onderwerp is de verbinding van de Dedemsvaart met oostelijk Drenthe, waarvoor de staten van Drenthe een subsidie van *f* 10,000 hebben toegezegd.

— Een der van hier voor rekening van de heeren *Doyer* en *Pruimers*, te Riga, in lading liggende schepen, is, met nog 3 andere Hollandsche bodems aangehouden, en de bemanning op een Engelsch oorlogsschip overgebragt. Toen de kapitein Elseneur verliet om naar Riga te zeilen, verzekerde hem de consul aldaar, dat Riga nog vrij van embargo was, terwijl drie dagen later, en in het gezigt van de vereenigde vloot, de kapitein Riga ongehinderd binnenliep; men vermoedt derhalve dat het embargo is gelegd, nadat de kapitein van Elseneur vertrokken was. Van wege de reederij der heeren *Doyer* en *Kalff* alhier, is dadelijk berigt gezonden aan den minister van buitenlandsche zaken, om langs dien weg, schip en zoo mogelijk ook de lading buiten embargo te hebben.

LEEUWARDEN, 19 Junij.

Op nieuw zijn 64 runderen, door longziekte aangetast, gedood. — Totaal sedert Dec. 1849: 11,122 runderen.

— De verkiezing van een lid der Tweede Kamer in het hoofdkiesdistrikt Sneek, ten gevolge der benoeming van den heer mr. *C. Sleeswijk Vening* tot raadsheer in het prov. geregtsh. van Friesland, zal geschieden op Vrijdag den 30sten Junij a.s.

ASSEN, 21 Junij.

In de op den 17den Junij gehoudene raadsvergadering is op voorstel van burg. en weth. *f* 1000 toegestaan ter bestrijding van uitgaven voor feestvieringen, versieringen als anderzins, ter gelegenheid van de ophanden zijnde mogelijke komst van Z. M. den Koning.

Terwijl de komst van den Koning bij het congres nog altijd onzeker is, verneemt men, dat Z. M. bedankt heeft voor de aan Hoogstdenzelven door het bestuur van het Drentsche Midden-kanaal gedane uitnoodiging, om het bij de feestelijke opening van het kanaal te geven diner met Hoogstdeszelfs tegenwoordigheid te vereeren.

Men verneemt verder, dat het bestuur der stad Maastricht zich ook gewend heeft tot het bestuur van het congres, ten einde in aanmerking te komen als de plaats, waar het Xde congres zal worden gehouden, zoodat men alsnu te kiezen heeft tusschen de steden 's Hertogenbosch, Breda en Maastricht.

De ijverige rector van het gymnasium alhier, de heer dr. *M. J. Noordewier*, zal, bij gelegenheid van het congres, een boekje in het licht geven, getiteld: „een bijna vergeten hoofdstuk uit het leven onzer Vaderen, opgerakeld ter gelegenheid van het IXde Landhuishoudkundig Congres te Assen en opgedragen aan de leden van dat Congres." — Van een man als de heer *Noordewier*, die door zijne vroegere geschriften reeds getoond heeft, zoo zeer in de oude regten, gewoonten en gebruiken dezer landen te huis te zijn, mag men met reden eene allezins belangwekkende behandeling verwachten.

— De arrondissements-regtbank alhier heeft den 19den dezer uitspraak gedaan in de zaak van de stad Assen tegen de markte en veengenooten van Zeijen, over het afvaartsgeld langs de Asserwijk, en heeft daarbij aan de stad Assen gewonnen proces gegeven, met veroordeeling van de markte en veengenooten van Zeijen in de kosten der procedures. De regtbank heeft hen alzoo opgelegd, om al het achterstallige afvaartsgeld te betalen, en verstaan, dat zij niet bevoegd waren iets in te houden onder voorgeven, dat de stad Assen niet zou hebben voldaan aan hare verpligtingen, als zoude de Asserwijk niet gegraven zijn op de diepte waarop zij naar 't convenant moet zijn gebragt.

— Op het nader adres van de Zwolsche stoombootmaatschappij, is thans door den minister van binn. zaken, namens de Koning toegestaan, dat hare wagens van *negen personen*, dienende tot vervoer van reizigers en kleine vrachtgoederen van Meppel op Groningen en Veendam en omgekeerd even als ook die van de dienst *Concordia*, met *slechts twee paarden* worden bespannen, mits zij bij vorst of aanmerkelijken sneeuwval met *drie* paarden worden gereden.

— Men verneemt dat tot de daarstelling van een kunstweg van Steenwijk naar Vledder, thans de noodige voorstellen door de betrokken gemeenteraden zijn gedaan, waarop de commissie tot de daarstelling van dien weg benoemd, bevoegd zal zijn, verbindtenissen daaromtrent aan te gaan. Men vleit zich dat deze voorstellen zullen worden goedgekeurd, en dat voorn. commissie dan spoedig met de werkzaamheden een' aanvang zal maken.

GRONINGEN, 22 Junij.

Schoon het nog met geene volledige zekerheid is op te geven, wordt ons toch uit eene goede bron medegedeeld, dat Z. M. de Koning bij het aanstaande congres te Assen, die stad zeer waarschijnlijk met een bezoek zal vereeren. Ook bestaat er nog eenige hoop, dat Z. K. H. Prins FREDERIK het congres voor het armwezen, op aanstaanden Maandag en Dingsdag alhier te houden, zal komen bijwonen.

— Naar wij vernemen, heeft Z. M. de Koning voor 50 aandeelen deelgenomen in de verloting, die van wege de vereenigde commissie voor de tentoonstelling van schilderijen alhier zal plaats hebben.

— Bij Koninklijk besluit van den 16den Junij is o. a. benoemd tot directeur van het postkantoor te Gouda, de heer L. L. M. VAN KOETSVELD VAN ANKEREN, thans commies der posterijen van de 1ste klasse, te Gronin

— Bij besluit van den 18den Junij heeft Zijne M benoemd tot dijkregter van het karspel Beerta, den h R. DERKSEMA; tot dijkregter van het karspel Nieuw B den heer H. E. EBBENS.

— Bij Koninklijk besluit van den 17den Junij zijn ve pensioenen onder anderen aan: H. MULDER, wed. va J. CREMER, in leven commies der 1ste klasse bij 's belastingen te Appingedam, ad *f* 228; en aan A. J. W HUIS, ontvanger der directe belastingen, in- en uitg regten en accijnsen te Koevorden, ad *f* 1018.

— Bij besluit van Gedeputeerde Staten van heden is den heer J. H. PAEHLIG, op zijn daartoe gedaan zoek, eervol ontslag verleend, als commies der 1ste k aan het provinciaal bestuur alhier, ingaande den 1sten tember aanstaande.

— Volgens een officiëel schrijven van den burgemeester gemeente *Beerta*, d.d. 21sten dezer, is op eene in de meente Finsterwolde gelegene weide van A. M. BUISKO pelmolenaar, wonende te Beersterhoogen, een kalf overle hetwelk bij de lijkopening, door den veearts B. H. SMI is bevonden aan de besmettelijke longziekte te hebben leden, terwijl de gemelde veearts van oordeel is, dat ziekte ook onder de andere runderen van dezen pers waarvan zich 12 in die weide en 2 op den stal te B sterhoogen bevinden, voortgang heeft gemaakt. Teven door den burgemeester overgelegd een proces-verbaal, w bij de voornoemde BUISKOOL al zijne runderen ter schikking stelt van het bestuur. Dien ten gevolge heb Ged. Staten heden besloten, een of meer stuks van rundvee te doen dooden en, zoo ook deze gedoode die mogten worden bevonden, door de longziekte te zijn a getast, de dooding van al het andere vee te doen pl hebben, nadat vooraf deswege de noodige stukken in hoorlijken vorm zullen zijn opgemaakt.

Reeds hebben wij gemeld, dat bevel was gegeven tot afmaking van de vijf nog overige runderen van BORRMA DWARSHUIS te *Warffum*. Die afmaking nu heeft Dings l.l. plaats gehad en is bij het daarop ingesteld onderzoek bleken, dat het rund, toebehoorende aan R. L. BORRE mitsgaders drie der runderen van K. J. DWARSHUIS, re werkelijk aan de besmettelijke longziekte lijdende waren, wijl het vierde van genoemden DWARSHUIS, hoezeer ziekelijke lever hebbende, die welligt den dood zou heb ten gevolge gehad, echter van besmettelijke longziekte vrij was.

Op voorstel van den burgemeester van *Warffum* van di dag, is thans nog door Ged. Staten besloten om de oude bou vallige hut van den landbouwer BORRMA, die als besm wordt beschouwd en eene waarde van hoogstens *f* 50 hee te onteigenen en te verbranden, alsmede om den stal v BEREND WERKMAN, van waar de eerstgedoode koe v DWARSHUIS herkomstig is, te doen zuiveren en het zi daarin bevindende hooi en stroo, voor zooveel noodig onteigenen.

— Bij arresten van het Provinciale Hof van *Groningen* zi op gisteren C. G., arbeider te Bellingewolde, wegens *herh ling van frauduleusen invoer van zout*, veroordeeld tot te pronkstelling op een schavot gedurende een vierde uurs, mit gaders tot gevangenisstraf voor den tijd van *één* jaar; en T. V., wegens *diefstal bij nacht in een bewoond huis*, t correctionele gevangenisstraf voor den tijd van *drie* maanden in eenzame opsluiting te ondergaan.

— Door de agenten van politie J. T. WIERINGA en H. SMID, is Dingsdag l.l. alhier gearresteerd, een zeker P. E., gehuwd en hier woonachtig, beschuldigd van in de nacht van den 3den op den 4den Junij l.l. te Leegkerk, ge meente Hoogkerk, te hebben gestolen 6 konijnen, waarva drie toebehoorden aan den predikant aldaar en drie aan een arbeider, met name DE BOER. Genoemde P. E. had dez konijnen reeds voor veertien dagen verkocht; mede zijn b hem gevonden drie ploegkettingen en een pols- of spring stok, welke voorwerpen alle vroeger zijn gestolen. Er is bevel tot gevangenneming tegen hem verleend, en thans bevindt hij zich in het huis van verzekering.

— De gewone jaarlijksche kollekte voor het fonds tot aanmoediging van de gewapende dienst, gisteren en heden alhier gehouden, heeft opgebragt *f* 247,09.

— De heer L. VON KRAUSS zal Zaturdag-avond voor het laatst nog eene buitengewone voorstelling geven met het hydro-oxygeen-gasmicroscoop. Ieder, die er belang in stelt om de hem omgevende natuur te leeren kennen in hare bijzonderheden, die een' blik wil slaan in de fijnere organen der dieren, den bouw der gewassen en de vorming der kristallen, die bekend wil zijn met de millioenen schepselen die voor het ongewapende oog onzigtbaar iederen waterdrup als opvullen, — hij ga deze laatste voorstelling van genoemden heer bijwonen. De helderheid van het beeld bij eene aanzienlijke vergrooting laat niets te wenschen over.

— De vereenigde afdeeling van bijbel- en zendelinggenootschap Westerkwartier hield den 18den Junij hare gewone jaarlijksche vergadering te *Tolbert*. Een groot aantal leden en begunstigers woonden deze bij. Gunstig waren de berigten uit onderscheidene gemeenten tot deze afdeeling behoorende en men mag zich verheugen over haren bloei. De weleerw. zeer gel. heer B. DRIJBER, predikant te Grijpskerk, hield de opwekkingsrede, en schetste het bijbel- en zendelinggenootschap in haren grondslag, doel en aanbeveling. Met hooge belangstelling werd deze rede aangehoord en het is de wensch dat daardoor, gelijk reeds aanvankelijk, nog meer zich gedrongen gevoelen om tot deze afdeeling toe te treden en alzoo mede te werken, dat licht en troost gebragt worde tot hen die van nabij en van verre in duisternis ter nederzitten.

— Wij vernemen, dat het plan bestaat, om den Mac-adamweg van Blijham tot Wedde en zoo vervolgens naar Vlagtwedde en Bourtange te verlengen. Door de regering van Hannover is reeds de toezegging gegeven, om ook dien weg tot in het Hannoversche voort te zetten. Algemeen hoopt men, dat dit voornemen ten uitvoer wordt gebragt; vooral is het van veel belang voor het nu zoo vervallene en van zijne vestingwerken ontdane Bourtange.

Reeds is er ook sprake, om een' Mac-adamweg over geheel Westerwolde te leggen. Dit zou zeker nog meer van belang zijn, en de met kanalen en wegen zoo stiefmoederlijk bedeelde zuidelijke deelen der provincie Groningen zouden dan de voorregten verkrijgen, die men in andere oorden al jaren lang geniet. (*Dr. Ct.*)

— Men meldt uit *Kollum*, dat aldaar den 17den dezer 's morgens tusschen 4 en 5 uur, brand is ontstaan in een binnenvertrek van het huis van den predikant *P. C. Ribbeck*; door de spoedig aangebragte hulp is de brand niet naar buiten geslagen, en zijn slechts eenige meubelen vernield; de oorzaak wordt toegeschreven aan de te digte plaatsing van een nachtlichtje bij de bedgordijnen.

— Voorleden week is te *Wemeldingen* (Zeeland) eene vrouw, landbouwster aldaar, ontijdig van drie kinderen bevallen. Alle drie kwamen levenloos ter wereld, en weinige dagen daarna is de kraamvrouw overleden.

— Het verzenden van konijnen uit België naar ons land neemt van dag tot dag in uitgebreidheid toe. Zoo had de stoomboot *Amicitia*, die den 19den dezer van Antwerpen naar Rotterdam vertrok, 500 dezer dieren aan boord.

Nadere berigten nopens Dr. *Barth*.

De beroemde reiziger, dr. BARTH, die thans de binnenlanden van Afrika bezoekt, heeft berigten naar Engeland gezonden, welke zijne aankomst te Timboctu melden. Zij zijn van den 7den September en 5den October van het vorige jaar; de vroegere, van Maart tot September, schijnen verloren, waardoor het uitvoerig berigt zijner reis van Kastura tot Timboctu ontbreekt. Het schijnt echter, dat hij zijn' togt over den Niger en over Bistaho had genomen. Den 5den Sept. was hij te Kobara, eene kleine stad, belangrijk evenwel als havenplaats van Timboctu, aangekomen. Hier werd hij plegtig ingehaald, rijdende aan de zijde des broeders van den Sheik EL-BAKAY, omgeven en gevolgd van ruiters, te paard en op kameelen, onder de vreugdekreten der bevolking. Ten einde hem tegen het fanatismus des volks te beschermen, had de Sheik doen uitstrooijen, dat BARTH als gezant kwam, en hij en zijn broeder bleven hem, gedurende zijn verblijf, trouw ter zijde, hetgeen hem, zelfs als afgezant der Porte, zeer te stade kwam, daar zijn leven door eene der verschillende aldaar bestaande en elkander vijandige partijen, in gevaar kwam. Zijne gezondheid had door de zware vermoeijenissen der reis veel geleden; de laatste togt vooral was zóó afmattend, dat van zes kameelen, waarmede hij dien volbragt, twee omkwamen en de overige

onbruikbaar werden. — Volgens zijne opgave ligt Timbootu tusschen 18° 3' 30" en 18° 4' 5" noorderbreedte en 1° 45' (Greenwich); het telt 20,000 inwoners. De aldaar beroemde markt is minder aanzienlijk dan die van Kano, maar de ter verkoop gebragte waren zijn van betere hoedanigheid. Dr. Barth heeft van den Sheik verlof gekregen, dat alle Engelsche kooplieden Timboctu mogen bezoeken. Het omstandig verhaal daarvan wordt uitgegeven.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 22 Junij.

Door den gecommitteerde van burg. en weth. dezer gemeente, werd heden morgen aanbesteed: De levering van gesmeed ijzer aan de gemeentewerken, voor den tijd van pl. m. ½ jaar. Vier inschrijvingsbiljetten; 2¼, 3, 5½ en 11½ pCt. beneden het tarief, zijnde het laatste van J. J. BENTLA, ijzersmid alhier.

HARDDRAVERIJEN.

29 Junij. Te *Sappemeer*. Prijs: eene extra fraaije pendule met slagwerk; premie: een net bewerkt zilveren tabakskomfoor.

1 Julij. Te *Oldehove* met paard en chais.
8 Julij. Te *Baflo*, met paard en chais.
20 Julij. Te *Ulrum*, met paard en chais.

(Ingezonden.)

De Sandwich-eilanden voor 34 jaren en nu.

In den grooten Oceaan tusschen Noord-Amerika en China liggen onder den Noorder-Keerkring eenige eilanden, die eene treffende proeve opleveren, wat de Zendeling-genootschappen vermogen. Het vijfde Maandberigt van 1854 van ons genootschap behelst daarover bijzonderheden, welke de belangstelling van alle vrienden des Evangelies en der beschaving verdienen, en daarom te meer mogen verbreid worden, omdat zij niet spreken over 't geen in een hoek of in een ontoegankelijk binnenland plaats heeft, maar op zeer veel bezochte, opene eilanden, zoodat elk bevaarder dier zeeën zich van de waarheid er van kan overtuigen.

Hoe zag het er uit vóór 34 jaar? Het volk bestond uit dieven, dronkaards en wellustelingen. Het land was het eigendom van den Koning en de opperhoofden, en de overigen waren hunne slaven. Van eene wetgeving, van eene geregtshandeling, van eene wet had men zelfs geen denkbeeld. Eigendom, leven, alles was in de magt van opperhoofden, die aan niemand verantwoordelijk waren; en het gansche land was vervuld met tweedragt en verdrukking. Tallooze goden vorderden gedurig allerlei offers van de arme menschen; de rookende vuurberg, de gevreesde haai, storm, wind, regen, alles was God, of kon tot God verheven worden, wanneer de priesters het wilden. En die goden eischten ook menschenoffers, dagelijks werden zij voor hen geslagt. Het *taboe* heerschte, waardoor al wat een priester, een opperhoofd voor *taboe* verklaarde, door niemand dan door hem mogt worden aangeroerd. Zoo verklaarde zelfs de man alles voor *taboe*, wat hij voor zich zelven wilde behouden, en dat mogt de vrouw nu niet aanraken. De vrouw was zijn lastdier, zijne slavin. Hij nam er zoo vele als hij goed vond, en zond er naar goeddunken weder van weg. De vrouwen van hoogeren rang namen zich evenzoo meerdere mannen uit de lagere standen. Kindermoord heerschte in die mate, dat, naar men wil, voor het minst twee derde van het aantal kinderen op gewelddadige wijs werd om het leven gebragt.

Hoe ziet het er nu uit? In het jaar 1810 zond het Amerikaansche zendelinggenootschap er zijne eerste boden; en nu?.... Nu mag het zijn arbeid op de Sandwich-eilanden als volbragt beschouwen; want *er zijn geene Heidenen meer.* Het volk is eene Christennatie geworden, wel geene natie, wier beschaving reeds geheel is voltooid, of waar reeds al de vruchten van het geloof aan het Evangelie worden gezien, maar eene Christennatie in dien zin, dat alle ontwikkeling van den geest, van de zeden, van het godsdienstig en burgerlijk leven bij hen staat onder den invloed van het Evangelie, zoodat deze eilanden geene andere godsdienst kennen dan de Christelijke. De geheele natie viert den Zondag. Bij voortduring worden er kerken gebouwd, en overal even getrouw bezocht als in ons midden. Het huwelijk is door de wetten geregeld. De taal is eene geschrevene taal geworden en heeft vaste regels ontvangen. Nagenoeg het derde deel der bevolking kan lezen. In de scholen vindt men bijna al de kinderen en jonge menschen. De Bijbel, vertaald door den arbeid van acht zendelingen, is sedert het jaar 1840 geheel in de handen van het volk. Bovendien leverde de drukpers een groot getal van boeken van godgeleerden en stichtelijken inhoud, voor aardrijkskunde, rekenkunst, sterrekunde, geschiedenis enz. Niet minder treffend is de verandering met betrekking tot de burgerlijke maatschappij. In 1840 werd door den Koning en de opperhoofden eene constitutie afgekondigd, waarvan het eerste artikel luidt: »Er zal geene wet worden uitgevaardigd, die in strijd is met het woord van den Heer Jehova, of met den algemeenen geest van dat woord." Het hoofd der regterlijke magt getuigde in een verslag aan den Koning gegeven: »Het is onze pligt in het algemeen op te merken, dat in geen ander land der wereld het leven en het eigendom der burgers eene betere bescherming geniet dan in dit land. Moord, diefstal met geweld, en andere soortgelijke misdaden zijn hier onbekend, en op het land zoowel als in de steden kunnen wij ons elken avond met de grootste gerustheid te slapen nederleggen. De vreemdeling kan evenzeer van het eene einde der eilanden naar het andere, over onze bergen en door onze bosschen henentrekken, en zich in de kleinste hut te slapen leggen zonder wapenen, alleen en zonder eenige bescherming, en met zich voeren zulk eene geldsom of andere kostbaarheden als hij wil willen, en terugkeeren zonder een' penning, zonder een haar te hebben verloren."

In 1852 waren er 441 openbare scholen voor de Protestanten en 102 voor de Roomschen. Het gouvernement draagt er voor het grootste deel de kosten van, en besteedde daaraan in 1851 niet minder dan 45,000 dollars (*f* 112,500). Behalve deze bestaat eene zoogenaamde koninklijke school, oorspronkelijk voor kinderen van inlandsche opperhoofden gesticht, en op welke zich thans ook kinderen van vreemdelingen bevinden. Een sierlijk gebouw werd daarvoor opgerigt, dat 8000 dollars (*f* 20,000) kostte, en er staat een Amerikaan aan het hoofd, geheel voor die taak berekend. Eindelijk, om niet meer te noemen, is er te *Lahainaluna* een seminarie, waarin inlandsche predikers en onderwijzers gevormd worden, en dat in 1852 zeventig leerlingen telde. Voorts heeft men er een zendeling-, bijbel- en traktaatgenootschap, eene vereeniging van vrouwen om huisbezoekende vreemdelingen bij te staan, een Afschaffingsgenootschap, enz. Wat deze laatste zaak betreft, getuigt een der zendelingen: »Sedert zestien jaren ben ik dagelijks met de inboorlingen in betrekking, maar ik herinner mij niet, dat ik één' hunner dronken heb gezien. Ik wil niet zeggen, dat geen hunner ooit voor deze verzoeking bezwijkt, maar dit alleen, dat die gevallen zeldzaam genoeg zijn om mij nooit een' dronken man op mijnen weg te hebben doen aantreffen." In alle rigtingen worden goede wegen aangelegd, en bruggen worden er gebouwd over de stroomen. De koophandel neemt aanhoudend toe, en de zeevarenden op den grooten waterweg tusschen *Azië* en *Amerika* vinden op de *Sandwich-eilanden* hoe langer zoo meer eene geschikte plaats voor rust en verversching, ter waarschijnlijk eene nieuwe stapelplaats van handelswaren. De stad *Honolulu* wordt belangrijk; zij bezit reeds merkwaardige gebouwen, als een paleis van justitie, en eene marktplaats niet minder schoon dan gemakkelijk. Door buizen wordt er het water uit de naburige bergen henengeleid, en op onderscheidene plaatsen zijn waterbakken aangebragt, die te gelijk uitmuntend drinkwater bezorgen en de middelen om brand te blusschen.

Het zendelinggenootschap zendt nu zijne boden uit de *Sandwich-eilanden* naar andere nog Heidensche eilanden. In 1850 gingen de eersten henen, drie in aantal, met drie Amerikaansche zendelingen. Zij hadden dezen brief mede van hun Koning:

»KAMEHAMEHA III, Koning der eilanden *Oahu* enz., zendt zijne groete aan al de opperhoofden van de eilanden aan de westzijde van den Grooten Oceaan. Heil en vrede!

Ik zend daar den broedergroet, dien ik u zende. Eenige onderwijzers, van den allerhoogsten God Jehova staan gereed zich in te schepen om Zijn woord te verkondigen, tot uwe eeuwige behoudenis. Een van hen zijn blanke menschen uit de *Vereenigde Staten van Amerika*; de anderen zijn van mijne eilanden. Zij heeten (hier volgen de namen).

Ik neem ik de vrijheid om deze uitmuntende menschen in [illegible] te brengen en vriendschap aan te bevelen, en u op te wekken, dat gij hun onderwijs aanneemt, en hunnen omgang zoekt. Ik heb zelf [illegible], hoe veel zij waard zijn. Hier, op mijne eilanden, leefden wij vroeger in onwetendheid en afgoderij. Wij voerden aanhoudend oorlog, en wij waren zeer arm. Thans is mijn volk verlicht, wij leven in vrede, en velen onder ons gaat het wel. Onze toestand is veel beter dan vroeger, en het is Gods woord, waaraan wij die verbetering te danken hebben. Een groot getal onder mijn volk heeft naar het woord van God, en bidt tot Hem, en Hij is [illegible] mildelijk gezegend. Ik rade u, dat gij uwe afgoden verwerpt, en dat gij den Heer Jehova kiest tot uwen God, dat gij Hem aanbidt en Hem liefhebt, en Hij zal u zegenen, en Hij zal u zaligmaken. Geve Hij, dat deze nieuwe onderwijzers voor u en uw volk tot een' grooten zegen worden, en doe Hij van u weg alles, wat niet goed is!

KAMEHAMEHA."

Wij moeten er evenwel op rekenen, dat ons van tijd tot tijd door reizigers en zeelieden zal worden gezegd, dat men van den staat des Christendoms op de *Sandwich-eilanden* veel te hoog heeft opgegeven, en eenige bijzonderheden zullen worden verhaald, die van zedelijke [illegible] getuigen. Daar zal dan ook dikwijls eenige waarheid bij [illegible] liggen; maar het is te vreezen, dat afkeerigheid van den zendingarbeid en van het Christendom er sterke kleuren aan geven zal, en dat men van enkelen tot velen, ja tot allen zal willen besluiten. Gelukkig, dat de verandering zoo verbazend groot is, dat zij zich ook door de partijdigsten niet geheel laat loochenen.

Het mogt hun anders gaan als dien zeekapitein, van wien ons verhaald wordt, dat hij toegang verkregen had tot den Koning der *Sandwich-eilanden*, en zich veroorloofde bij dezen eenige der gewone beschuldigingen tegen de zendelingen in te brengen. »Hebt gij wel opgemerkt," vroeg hem de koning, »dat door den stand der zon op dit oogenblik uwe schaduw zich op mijn ligchaam werpt?" — »Dat is zoo," zeide de zeeman, »maar wat zegt dat?" — »Thans zeer weinig," antwoordde de vorst; »maar ware dat gebeurd vóór de komst der zendelingen onder ons, dan hadt gij nu geen uur meer om te leven; den Koning met zijne schaduw te bedekken was onder ons eene onvergefelijke misdaad?" Nu moest de zeeman beschaamd stilzwijgen.

Zooveel vermag het Evangelie, onder Gods zegen door de zendelingen gepredikt. Verdienen de zendelinggenootschappen dan geene ondersteuning?

D. G.

Kerknieuws.

NIEKERK en VLIEDORP, 18 Junij. Heden genoot onze waardige leeraar, ds. *J. van der Helm*, het zoo zeldzame voorregt, om zijne *vijftigjarige Evangelie-bediening* (eerst gedurende 6 jaren te Oosterhaule c. a., in Vriesland, en de laatste 44 jaren alhier) in het midden der Gemeente feestelijk te mogen gedenken; predikende over I Tom. 1: 12: *En ik dank hem, die mij bekrachtigd heeft, namelijk Christus Jezus, onzen Heer, dat Hij mij getrouw geacht heeft, mij in de bediening gesteld hebbende.* Eene talrijke schaar van belangstellenden, mede uit omliggende gemeenten opgekomen, en de tegenwoordigheid der ambtsbroeders in den ring Leens, verhoogde den indruk der eenvoudige plegtigheid, terwijl een dezer laatsten, de weleerw. zeer gel. heer *C. J. Lubbers*, predikant te Ulrum, na het uitspreken van het dankgebed den kansel beklom en namens ambtgenooten, gemeente en allen den feestvierende heilwenschend begroette.

Na afloop der godsdienstoefening, vriendschappelijk aan de pastorij vereenigd, werd de jubelende grijsaard alleraangenaamst verrast door de aanbieding van geschenken, bestaande in een' gouden bril in een doosje van schildpad met zilver gemonteerd, en een' briljanten zilveren tabakspot, onder gepaste toespraak aangeboden door de ringbroeders, den kerkeraad en den schoolonderwijzer, om te strekken tot een blijvend aandenken aan dezen heugelijken dag.

ZUIDBROEK, 20 Junij. Bij de op heden plaats gehad hebbende stemming ter vervulling van de predikantsplaats alhier, opengevallen door het overlijden van ds. *J. Tinga*, zijn door de stemgeregtigden gemaakt het navolgend twaalftal en zestal, beide alphabetisch gesteld: *Twaalftal:* Ds. *J. F. Thiens Abresch*, te Zandeweer; ds. *W. Boekhoudt*, te Delfzijl; ds. *H. J. Bouwers*, te Lellens; dr. *A. J. Hamerster*, te Noordbroek; ds. *Heerspinck*, te Gieten; ds. *H. Huisinga*, te Wildervank; dr. *H. Huijsers*, te Farmsum; ds. *P. Penon*, te Loppersum; ds. *G. W. Sannes*, te Oude Pekela; ds. *Mulder Sissingh*, te Gieterveen; ds. *S. Coolhaas van der Woude*, te Nieuw Beerta; ds. *W. C. van der Zwaag*, te Dronrijp. *Zestal:* de heeren *W. Boekhoudt*, *A. J. Hamerster*, *H. Huisinga*, *G. W. Sannes*, *S. C. van der Woude* en *W. C. van der Zwaag*.

— Ds. *Pieper*, predikant te Genemuiden, heeft het beroep naar IJsselmuiden aangenomen.

— Tot Evangelisch-Luthersch predikant van Brielle en Hellevoetsluis is beroepen de weleerw. heer *C. L. W. Westhoff*, dienstdoend proponent te Maastricht.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 22 Junij. Binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip Catharina, kapit. *J. J. de Boer*, van N. Pekela, groot pl. m. 100 last, gebouwd bij *J. J. van der Werff*, te Hoogezand, en het galjootschip Annechiena, kapit. *E S. van der Wijk*, van Veendam, pl. m. 90 last, gebouwd bij *J. G. Bodewes*, te Sappemeer.

Binnengekomen te Amsterdam den 20 Junij, kapit. *de Beer* de Vriendschap, v. Colberg; *Harkema* Meinkina, v. Veile. — Te Texel den 18 Junij, *de Jong* Zuiderzee, v. Havanna; *Visser* Hoop en den 19den *van der Woude* Vr. Dieuwke, beide v. Londen; *de Haan* Prov. Overijssel, van Leeven; *Gruppelaar* Niessina, van Newcastle. — In het Vlie den 17 Junij, *de Boer* Alida Elisabeth, v. Dundee. — Te Helvoet den 18 Junij, *Alberts* Gesina Helena, van Malaga. — Te Londen den 16 Junij, *de Boer* Helena Cath., v. Lissabon; den 17den *Kemper* Catharina en *Groenewoldt* Maria, beide van Sevilie. — Te Leith den 14 Junij, *Munneke* Baudina, v. Harlingen. — Te Hartlepool den 15 Junij, *Swiers* Jonge Timen, v. Wisbeach. — Te Hamburg den 16 Junij, *Brandt* Cath. Sophia, v. Amst.; *de Jonge* Jantina, v. Altona; *Scholtens* Vr. Mettina, v. Delfzijl; den 17den *Klein* Pieterd. Marchina, v. Londen; *Meinders* Engelina, v. Harburg. — Op de Elve den 16 Junij, *Stuitje* Cath. Luitgarda, v. Hartlepool. — Te Bremerhaven den 16 Junij, *Rozenbeek* Roelina, den 17den *Klooster* Gezina en *de Groot* Annechina Jantina, alle 3 v. Dantzig; *Kruizinga* Vr. Reina, v. Itzehoe. — Te Warnemunde den 15 Junij, *Heins* Vrouwina Margaretha, van Bremen. — Te Colberg den 13 Junij, *de Haan* Jantina Gesina, v. Sleeswijk; *Leuning* Battruida, v. Hojjersand; den 14den *Woudstra* Vriendschap, v. Swinemunde. — Te Dantzig den 16 Junij, *Smit* Alegonda Rensina, v. Dundee. — Te Memel den 12 Junij, *Roostee* Vrouw Houwina, van Lissabon; den 14den *Bakker* Johanna, van Amst.; *Das* Hermanna Das, v. Koppenhage. — Te Stockholm den 12 Junij, *Gialla* Helena, v. Bahia. — Te Bolderaa den 10 Junij, *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, v. Amsterdam; zou wegens de blokkade in ballast moeten vertrekken. — Te Tonningen den 15 Junij, *Tunteler* Christina Christina, v. Bremen n. Koningsbergen.

Binnengekomen in het Vlie den 18 Junij, kapit. *van der Veer* Twee Gebroeders, v. Newcastle; *Plukker* Hendrik, v. Laurvich; *Teensma* Jacoba, v. Colberg. — Te Brouwershaven den 19 Junij, *Stuitvoet* Jantina Annechiena, v. Londen n. Dordrecht. — Te Konstantinopel den 5 Junij, *Voerzee* Geertr. Hendrika, v. Galats naar Queenstown of Falmouth. — Te Gibraltar den 6 Junij, *Steffens* Jonge Andries, v. Smirna n. Engeland. — Te St. Andero den 12 Junij, *Schippers* Harmina en *Smit* Morgenster, beide v. Nantes. — Te St. Valery den 2 Junij, *Potjewijd* Vrede, van Crotoij. — Te Queenstown den 17 Junij, *Flik* Meika, v. Alicante. — Bij Dungeness den 18 Junij, *de Haan* Siewerdina, v. Porto n. Londen. — Te Deal den 19 Junij, *de Vries* Elizabeth, v. St. Ubes. — Te Londen den 19 Junij, *Huisman* Anja Sietzia, v. Port-Vendres; *Vos* Catharina Knelsina, van Amst.; *Smit* Marchina, van Cadix; *Mulder* Ida, v. Porto.

Vertrokken van Amsterdam den 17 Junij, kapit. *Schuring* Hillechina, n. Lissabon; den 19den *Schut* Jacob Synes, n. Nantes; *de Jong* Mina, n. Londen; *Visser* Trijntje, n. Stettin; *Ketelaar* Jantina Hendrika, n. Bayonne; *Datema* Margaretha Hendrika, n. Hamburg; *Koops* Catharina, n. Oldenburg. — Van Texel den 18 Junij, *Haverbult* Elisabeth, n. Suriname; *Gatzen* Elisab. Helena, n. Nantes; *Poort* Catharina en *Wegener* de Vr. Martha, beide n. Archangel. — Uit het Vlie den 17 Junij, *Koning* de Jonge Willem, n. Dantzig. — Van Helvoet den 17 Junij, *van Zanten* Concordia en *Valkenier* Koophandel, beide n. Archangel; den 18den *Meijer* Zeevaart, n. Buenos Ayres. — Van Vlissingen den 17 Junij, *Rijnberg* Jonge Jacob, n. Hamburg, na gerepareerd te hebben; *Kramer* Philothea, op avontuur; den 18den *Goosens* Geertruida, n. Archangel; *Duit* Fennechina, n. Stettin. — Van Porto den 4 Junij, *Huges* Jacomina, den 5den *Mulder* Ida, *de Haan* Siewerdina en den 7den *Hendriks* Maria, alle 4 n. Londen. — Van Rouaan den 16 Junij, *Stuitvoet* Annechina Harmina, n. Memel. — Van Honfleur den 18 Junij, *Hubert* Juffer Annette, n. Koningsbergen. — Van Dundee den 14 Junij, *Mulder* Wendelina, n. Archangel. — Van Hull den 15 Junij, *Legger* Jezelina, n. Dantzig; den 16den *Mulder* Feika Jantina, n. Memel; *Boswijk* Hendrika, n. Archangel. — Van Lynn den 15 Junij, *Kwint* Jantina, n. Hartlepool. — Van Hamburg den 18 Junij, *de Jonge* Elisabeth, n. Rugenwalde. — Van Bremerhaven den 15 Junij, *Top* Onderneming, n. Aalburg; den 17den *Biese* Sophia en *Bakker* Vr. Jantje, beide n. Termunterzijl; *Harms* Welvaart, n. Varel; *van Dijk* Eva Hendrika, n. Christiania; *van der Veen* Goede Hoop, n. Rostock; *Mulder* Wilhelmina, n. Hamburg; op de reede den 18den *Bos* Elisabeth. — Van Travemunde den 17 Junij, *Mulder* Johanna Catharina, n. de Oostzee. — Van Colberg den 12 Junij, *Helmers* Hendrika Roelina, n. Amst. — Van Dantzig den 15 Junij, *Hoff* Margaretha Elisabeth, n. Amst.; *Bossinga* Wea Gesina, n. Delfzijl; den 15den *de Vries* Roelina Eissina, n. Koppenhage. — Van Memel den 14 Junij, *Wever* Elisabeth Maria, naar Harlingen; *Scholtens* Elsina Catharina, naar Hull. — Van Pillau den 14 Junij, *Nepperus* Elisabeth, n. Hull. — Van Tonningen den 16 Junij, *Donema* Renske Hooites, van Kiel n. Amst.; *Kuipers* Johanna Catharina, v. Riga n. Harlingen; den 17den *de Vries* op Hoop van Zegen, v. Colberg n. Amsterdam.

Zeilklaar te Barcelona den 3 Junij, kapit. *Duit* Maria Anna, n. Alicante. — Te Londen den 16 Junij, *Valk* Dankbaarheid, naar Archangel. — Te Newcastle den 16 Junij, *van der Veer* Twee Gebroeders, n. Amst.; *Wienke* Engelina Meinderdina, n. Groningen; *Ringeling* Neptunus, n. Marseille; *Dallinga* Arendina Elisab., n. Koppenhage.

Vertrokken van Texel den 20 Junij, kapit. *Bakker* Sagitta, naar Newyork; *Schuring* Hillechina, n. Lissabon. — Uit het Vlie den 18 Junij, *Cappen* Neptunus, n. Newcastle; *Wolkammer* Ida, naar Archangel; *de Jonge* Hendrika, n. Osterrisoer; *Scholtens* Hendrika, n. Dantzig. — Van Dundee den 16 Junij, *Tiktak* Jantina Femmegina, n. de Oostzee; *Bakker* Geertruida Femina, n. Archangel. — Van Hull den 17 Junij, *Korfker* Anna Martha, n. Archangel; *Bakker* Tjetzina, n. Kroonstad.

Zeilklaar te Londen den 17 Junij, kapit. *Hoekstra* Eendragt, n. Dantzig; *Schuur* Zwaantina en *Doewes* Sieka, beide n. Archangel. — Te Newcastle den 17 Junij, *Pluktje* Herm. Hendr., n. Amst.

In lading te Liverpool den 16 Junij, kapit. *Degenhard*, naar Koningsbergen.

ZOUTKAMP, 21 Junij. Kapit. *Lagerstam*, voerende de Russische schooner Willemo, zal naar Groningen opzeilen.

Zeilklaar kapit. *Jonkhoff* Eendragt, n. Noorwegen.

OOSTMAHORN, 21 Junij. Ter reede gearriveerd den 19den Junij, kapit. *de Vries* de Vrouw Jaapkien van Harburg naar Rotterdam; den 20sten *Heins* de Vijf Gebroeders, van Bremen naar Amsterdam.

Vertrokken den 19den Junij, kapit. *Foppes* Nicolaas Theodorus en *Visser* Hillegonda Maria, beide van Dockum naar Noorwegen; *Bakker* Zwaantina, van Harlingen naar Hamburg; *Waterborg* Fokkiena, van Groningen naar Colberg.

Zeilklaar kapit. *Drent* Admiraal Graaf van Heiden.

DELFZIJL, 21 Junij. Binnengekomen den 21 Junij, kapit. *Pot* Joannes, v. Emden; *van der Molen* Jantiena, v. Soltzberg; den 19den *Boelens* Vriendschap, v. Hamburg; *Boneher* die Frau Maria, v. Kiel n. Amst.

Vertrokken den 18 Junij, kapit. *Bakker* Harmina Catharina, n. Archangel; *Fisser* Bruno, n. Norden; *Rasker* Magrietha, n. Geesterminden; *Donga* Annechiena, n. Archangel; *Molenkamp* Aaltje, n. Leer; *Pronk* Harmanna, n. Emden.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

15 Junij. Helmers, Hendr. Roelina, v. Colbergm. n. Amst., m. hout.
16 —— Vos, Anna Luitzia, v. Macduff n. de Oostzee, m. ballast.
17 —— de Weerd, Pieter, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.

De wind den 15 Junij Z., N.; den 16den N.O., N., N.N.W.; den 17den N.O., Z.W., Z.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 17 Junij. De flaauwe stemming op onze graanmarkt werkt ook zeer nadeelig op de vrachten, die voortdurend gedrukt blijven. Naar Amsterdam *f* 24, *f* Edam 24½, Antwerpen *f* 25; Cherbourg 63 fr. en 15 pCt. p. last hout, Londen 4 sh. 6 d., Newcastle 4 sh., Liverpool 6 sh. p. qr. tarwe, Hull 23 sh. p. load balken.

MEMEL, 14 Junij. Naar Amsterdam *f* 25 met 15 pCt. p. lat hennep, Hull 4 sh. p. qr. zaad, Londen 22 sh., Dublin 26 sh. p. load.

223ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

5de Lijst. No. 15270 en 18273 ieder *f* 400; no. 6255, 13505 en 17761 ieder *f* 200; no 2514, 4421, 5238, 9103, 9235, 15803, 17733 en 15905 ieder *f* 100. — *6de Lijst.* No. 2998 en 6405 ieder *f* 1000; no. 10951 *f* 400; nos. 435, 2444, 13379, 14960 en 15200 ieder *f* 200; nos. 1063, 1521, 1658, 2196, 3478, 7510, 8087, 10947, 12388, 12956, 14111 en 17806 ieder *f* 100. — *7de Lijst.* No. 2988 een prijs van *f* 2500; no. 13727 een prijs van *f* 1000; no. 1791 een prijs van *f* 400; no. 1041, 12360, 16798, 17473 ieder een prijs van *f* 200; no. 19337, 37, 4867, 9522, 10446, 11960, 12137, 15384, 18224 ieder een prijs van *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 16den tot en met den 22sten Junij 1854 zijn te *Groningen* geboren 18 zoons en 11 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 6 ouden en 10 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 20 Junij.

TARWE.			Veen	64 ℔	*f* 7,10	Witte Voer	40 ℔	*f* 4,65
Oude	70 ℔	*f*	»	66 »	» 7,50	Zw. Voer	36 »	» 3,90
N. Oml.	68 »	» 12,60	GERST.			»	38 »	» 4,15
»	70 »	» 13,30	Winter	54 ℔	*f* 5,30	»	40 »	» 4,30
»	72 »	» 13,90	»	56 »	» 5,70	»	42 »	» 4,50
» Old.	68 »	» 12,40	»	58 »	» 6,10	BOONEN		
» »	70 »	» 13,00	Zomer	54 »	» 5,00	Paardeb. *f* 7,50 *f* 8		
» »	72 »	» 13,60	»	56 »	» 5,40	ZADEN, ENZ.		
» »		» »	Knobbe	60 »	» 5,75	Old. Koolz. *f*		
ROGGE.			»	62 »	» 6,15	Oml. dito *f*		
Inl.	64 ℔	*f* 9,50	HAVER.			Oostfr. dito *f*		
»	66 »	» 9,90	Dikke	36 ℔	*f* 4,20	Zomerzaad *f*		
»	68 »	» 10,30	»	38 »	» 4,40	G. Mosterdz. v. *f*		
»	70 »	» 10,70	»	40 »	» 4,60	Lijnzaad *f* a *f*		
»		» »	»	42 »	» 4,80	Dederzaad *f*		
BOEKWEIT.			»	44 »	» 5,00	GrGortpm. *f* 10 *f* 12,25		
Gr. Zd.	64 ℔	*f* 7,30	»	46 »	» 5,20	Par. 100N. ℔ *f* 13,50 tot		
» »	66 »	» 7,70	»	48 »	» 5,40	*f* 14,50		
» »	68 »	» 8,10	»	50 »	» 5,60	Raapolie p.v. *f* 36,50		
» »	64 »	» 7,20	Witte Voer	36 »	» 4,25	Prijs der Boter		
Zw. Zand	66 »	» 7,60	»	38 »	» 4,45	Hooiboter ½ ton *f* 13½		
						2de soort » » *f* 13		

Tarwe vond meer vraag en 50 cts. hooger verkocht. — Rogge mede 50 cts. hooger afgaande. — Boekweit in een doen. — Winter-Gerst prijshoudende; Zomer iets aangenamer. — Haver weinig ter veil en 15 a 20 cts. hooger te plaatsen. — Boonen mede hooger afgaande. — Koolzaad niet in omgegaan. — Gort als voren.

AMSTERDAM, 19 *Junij*. De marktnotering van Boter was heden als volgt: Vriesche *f* 40 a *f* 42; Kuinder *f* 39 a 40; Kamper *f* 39 a *f* 41; Deventer *f* 32 a *f* 36; Zwolsche *f* 34 a *f* 38.

AMSTERDAM, 21 *Junij*. Tarwe: 132 ℔ b. Pools. *f* 505; 130 ℔ witb. dito *f* 505; 136 ℔ o. Pommer *f* 470; 127 ℔ o. Engelsche *f* 435; 125 ℔ n. Elve *f* 415, *f* 416; 130 ℔ j. Holst. *f* 462; 126 ℔ n. Gron. *f* 425; 128 ℔ n. Norder *f* 435. — Rogge: 119 ℔ j. Petersburger *f* 300; 120 ℔ Donau *f* 303; 117 ℔ n. Petersburger *f* 298; 120 ℔ n. Odessa *f* 301. — Gerst: 110, 113 ℔ Deens. *f* 212, *f* 223. — Van Boekweit verkocht, 123 ℔ Amersf. *f* 265 van den zolder; 121 ℔ Holst. *f* 258 aan de Zaan. — Erwten en Boonen waren schaars ter veil en ruim prijshoudend.

Koolzaad dadelijk onveranderd, najaar iets flaauwer; Holst. 60½ p. vl.; Elve 61 p. vl.; Deens. 63 p. vl.; op 9 vat in Sept. 67 p. vl.; Nov. 67½ p. vl. — Lijnzaad ruim prijsh.: 112, 113 ℔ Taganrog *f* 375. — Raapolie dadelijk hooger betaald, op levering in den beginne williger, bleef weder flaauw: op 6/w. *f* 39; Vlieg. *f* 37,75; Sept. *f* 38 a 25 a *f* 37,75; Oct. en Nov. *f* 38,25 a *f* 38; Dec. *f* 38,25 a *f* 38,50 a *f* 38. — Lijnolie dadelijk en op levering iets williger: op 6/w. *f* 38,50; Vlieg. *f* 37,25; Julij *f* 37 a *f* 37,25; Sept. *f* 38. — Hennepolie op 6/w. *f* 41,75; Vlieg. *f* 40,50.

ROTTERDAM, 19 *Junij*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. ging heden dooreen 40 a 50 cents hooger langzaam van de hand, goede en puike *f* 15,20 a *f* 15,90; mindere *f* 13,75 a *f* 15; Poolsche bij gerijven als voren: 156 ℔ Witbonte *f* 490; Roode *f* 10 a *f* 15 hooger; 163, 164 ℔ Hoogl. en Kleefsche *f* 490, *f* 495; 163 ℔ Bovenl. Rie *f* 465, *f* 475, *f* 478; 164, 165 ℔ dito *f* 475, *f* 485; 162 ℔ dito *f* 465, *f* 470; 162 ℔ Kleefsche *f* 465; 156, 160 ℔ Bovenl. *f* 445, *f* 455; 160 ℔ Kubanka *f* 425; 166 ℔ Petersb. dito *f* 460. — Rogge: Overm. Zeeuws. en Vlaams. 20 c. hooger, *f* 11,20 a *f* 11,60; Buitenl. soorten bragten mede hooger prijzen op; 152 ℔ Amerik. *f* 375, *f* 380; 151 ℔ Limburger *f* 375; 150 ℔ Pommer *f* 350; 152 ℔ Pruis. Pomm. *f* 360; 147 ℔ Fransche *f* 360; 147 ℔ Odessa *f* 325; 144 ℔ Oude dito *f* 310; 144 ℔ Pruissische *f* 322, *f* 325, *f* 326; 142, 143 ℔ Arch. *f* 315, *f* 317, *f* 320; 143 ℔ Riga Pools. *f* 317; 145 ℔ Libau *f* 315. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter als voren, *f* 6 a *f* 6,60; dito Zomer 10 c. hooger, *f* 5,80 a *f* 6.60. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 4,20, *f* 5,20; dito Lange *f* 3,30, *f* 4,50. — Boekweit: op 140 ℔ Noord-Brab. *f* 258, *f* 259, *f* 260, *f* 263; Steenbergsche *f* 262; Grootbrabandsche *f* 255, *f* 253, *f* 260, *f* 262; Oostvriesche Veen *f* 254; Rijn *f* 255, *f* 258. — Erwten: Zeeuws. Groene 25 c. hooger, *f* 10, *f* 11; groote dito *f* 10,50, *f* 11,25; Gelders. graauwe *f* 13, *f* 15. Boonen: Zeeuws. en Walch. witte *f* 9,25, *f* 14; dito bruine *f* 9,50, *f* 14,25; dito Paardenboonen 20 c. hooger: *f* 7,40, *f* 8,30. Koolzaad: Zeeuws. in zakken £ 65; Vlaamsch gestort £ 65.

Van den 20sten. Tarwe, 155 ℔ jar. witb. Pools. *f* 490; 163, 164 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 490, *f* 495, *f* 500; 163 ℔ Kubanka *f* 447; Rogge, 142, 143 ℔ Archangel *f* 317, *f* 320; 140 ℔ o. dito *f* 302.

LONDEN, 19 *Junij*. Van inl. Tarwe was heden weinig ter markt, en evenwel ging het aanwezige tot de notering van l.l. Maandag tragelijk van de hand. Vreemde werd 1 sh. hooger gehouden, maar uit hoofde van het fraaije weder had de omzet niet veel te beteekenen. Puike Gerst bedong den hoogsten prijs der vorige week. Boonen en Erwten onveranderd. Haver vast op 6 p. a 1 sh. prijsverhooging. Meel flaauwer met weinig handel.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 20 *Junij*. Runderen tusschen de 30 en 40 aan de markt; kalf- en melkkoeijen zijn verkocht van *f* 65 tot *f* 120 en vaalmelkte van 15 tot 17 cent de 5 ons. De kalveren, welke waren aangebragt, zijn tegen 18 tot 22 cts. per 5 ons verkocht. Schapen en lammeren omstreeks 350 aangebragt; de handel in dezelve was, wat schapen betreft, flaauw, maar lammeren werden nog al gretig opgekocht ter verzending. Oude varkens weinig aangebragt en vorige handel. Biggen 160 aangebragt en wel verkoop, doch tegen verlaagde prijzen.

AMSTERDAM, 19 *Junij*. Heden was de handel zeer traag: 204 vette runderen werden verhandeld voor *f* 240, *f* 200 en *f* 190; 104 melk- en kalfkoeijen voor *f* 150, *f* 130 en *f* 100; 138 vette varkens 44—46 cents het N. pond; 25 magere varkens *f* 6, *f* 7 en *f* 8; 72 schapen voor *f* 20, *f* 22 en *f* 26; 374 weidelammeren *f* 4, *f* 5 en *f* 6.

LONDEN, 19 *Junij*. De aanvoer was gering en bestond in de afgeloopen week uit 151 ossen, 192 koeijen, 265 kalveren, 16 varkens en 695 schapen. Naar runderen was veel vraag en de handel daarin levendig; schapen en kalveren daarentegen gedrukt; in varkens geene verandering.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 21 *Junij*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. $58\frac{1}{4}$, 58¼, 58⅜; Dito Dito 3 pCt. $69\frac{15}{16}$, 70, 70; Dito Dito 4 pCt. $87\frac{5}{16}$, $87\frac{7}{16}$, $87\frac{11}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. 87¼; Amortis.-Syndicaat 3½ pCt. 86. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 19⅝, $19\frac{9}{16}$, $19\frac{5}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $36\frac{5}{16}$, $36\frac{7}{16}$, $36\frac{7}{16}$; Coup. Bewijzen 4⅝. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36¼, 36⅜, 36⅜.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 98¾, 99, 99; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 98¼, 98⅜; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 86, 86¼; Dito 4½ pCt. 83⅜, 84¼, 83⅞; Dito bij *Hope* 4 pCt. 79, 79¼; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 77¼, 77⅝; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 76⅜, 76¾; Certific. te Hamb. 5 pCt. 85; Idem v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 59½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 63, 63⅜; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. $32\frac{3}{16}$, $32\frac{7}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. $32\frac{3}{16}$, $32\frac{5}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. 73⅞, 74¼; N. Weener Loten v. 250

fl. 287; Amerik. Bank-Act. 3⅛; Braz. 5 pCt. 95⅞, 96; Mexik. 22 3/16, 5/16, ¼; Dito Onbep. 22 3/16, 5/16, ¼; Peru 4½ pCt. 63½, ¾, ⅝; Dito Uitg. 6½; Ecuador 3¼, ⅜; Venez. 4 pCt. 25½; N. 5 pCt. Metall. 1854 73¼, 7/16, 7/16; 5 pCt. Rusland bij *Stieglitz* verk. kont. tot den 1sten Aug. e.k. 82½; Thes. Amst. 103¾, ⅞.

Bij eenige affaire in Integralen en 4 pCts. waren heden onze binnenl. fondsen iets vaster. — Van vreemde effekten waren Russische 5 en 4 pCts. iets aangenamer; daarentegen 4½ pCt. meer aangeboden. — Oostenrijksche een weinig flaauwer. Spaansche en Portug. bij vrij levendige affaire prijshoudend. — Van de overige valt niets bijzonders te vermelden. — Gren. Onb. St. 17¼, 5/16; Bl. Gr. Onb. St. 4; Dito v. 500 £ 4 1/16; Ecuador Coup. 24 cts.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 68⅝ a 11/16; Spaansche 1 pCt. 19 9/16; Binnenl. 3 pCt. 36 7/16; Metall. 5 pCt. 63 7/16; Dito 2½ pCt. 32 7/16.

WISSELKOERS.

Londen kort *f* 11.72½; Id. 2/m. *f* 11.62½; — Hamburg kort *f* 35 7/16; Id. 2/m. *f* 35¼.

ADVERTENTIEN.

UITDEELING uit de **PROVINCIALE KERKELIJKE WEDUWENBEURS** van ***Groningen***, ter somma van ***f* 22**, op VRIJDAG den 30sten Junij 1854, ten Huize van

M. GOEVERNEUR.

*** In dank ontvangen voor de buurt ***EBBREEK***, gemeente ***HALL***, tot **opbouw** van eene **eigene Kerk** en **Pastorij**, van den heer N. N. *f* 3; van Prof. N. N. *f* 3; van *iemand, die ook gaarne iets wil doen voor een goed doel* *f* 1.

GRONINGEN, 22 Junij 1854.

M. A. AMSHOFF.

DAG- EN KOSTSCHOOL.

Ondergeteekende heeft de eer aan belanghebbenden te berigten, dat het **JAARLIJKSCH EXAMEN** zal plaats hebben op MAANDAG en DINGSDAG den **26sten** en **27sten Junij e.k.**

Maandag voorm. De **Fransche, Hoogd.** en **Engelsche taal.**
Maandag namidd. De **Nederl. taal, Geschiedenis** en **Aardrijkskunde.**
Dingsdag voorm. De **Wiskunde.**

De NIEUWE CURSUS zal beginnen op MAANDAG **den 7den Aug. e. k.**

Gedurende de Vacantie zijn PROSPECTUSSEN en INFORMATIËN te bekomen bij den Boekhandelaar F. WILKENS, in de Oude Ebbingestraat, of bij den ondergeteekende, onder 't adres van den WelEerw. Zeer Gel. Heer W. MIDDELVELD, *Predikant te Lemmer.*

GRONINGEN, 19 Junij 1854.

D. DE GROOT.

TENTOONSTELLING VAN Schilderijen.

De VEREENIGDE COMMISSIE heeft de eer te berigten, dat zij besloten heeft, de **SLUITING** der TENTOONSTELLING te bepalen **op den 1sten Julij e.k.** Zij acht zich tevens verpligt, hare voldoening te betuigen over den tot dusverre **gunstigen uitslag** der Tentoonstelling, zoowel door den **verkoop van Schilderijen** als door het **talrijk bezoek.** Zij vertrouwt, dat vooral de **nagekomen keurige stukken** de kunstminnaars zullen uitlokken, zich de weinige dagen ter bezigtiging te nutte te maken.

Het aantal SCHILDERIJEN voor de **VERLOTING** aangekocht wordt **dagelijks vermeerderd**, naarmate van den **verkoop** der **aandeelen**; en worden de Bezoekers derhalve dringend tot eene **spoedige deelneming** in de **verloting** uitgenoodigd.

De AANDEELEN, à ***f* 5**, zijn bij de LEDEN der V. COMMISSIE en aan de LOKALEN te bekomen.

GRONINGEN, 15 Junij 1854.

De Vereen. Commissie v.n.,
Namens dezelve:
F. DE WITT,
Secretaris.

NEDERLANDSCHE VEREENIGING
TOT AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK,
Afdeeling LEENS.

VERGADERING, op ZONDAG den 25sten Junij, des avonds te zes uur, ten Huize van P. NOORDHOEK, te ***Wehe.***

MEDEDEELINGEN, TOESPRAKEN en UITDEELING van GETUIGSCHRIFTEN.

De vergadering staat voor ieder open.

T. F. UILKENS, *President.*
J. DOUWES, JR., *Secretaris.*

CONGRES OVER HET ARMWEZEN.

Het **BESTUUR** der ***ALGEMEENE VEREENIGING tegen het PAUPERISME bij de arbeidende klassen van den minvergegoeden stand*** herinnert bij deze de Leden dier Vereeniging en allen die daarin belang stellen, dat het te *Groningen* op den 26sten en 27sten dezer te houden **CONGRES OVER HET ARMWEZEN** zal aanvangen op **Maandag den 26sten dezer**, des voormiddags te tien uur;

dat de bewijzen van LIDMAATSCHAP te verkrijgen zijn, tegen betaling van **één Gulden**, op denzelfden dag van 's voormiddags acht uur af, aan het LOKAAL der Vergaderingen in het CONCERTHUIS in de Poelestraat;

voorts dat voor DAMES, die Leden wenschen te worden, eene afzonderlijke Tribune in de Vergaderzaal in gereedheid zal worden gehouden.

Het Bestuur vermeent tevens bij deze gelegenheid de verpligting, die het koestert, te mogen uitdrukken, dat, bij de vele blijken van belangstelling waarin het zich mag verheugen van de zijde van hooggeplaatste en van door kennis en ervaring beroemde personen uit andere Gewesten van het Vaderland, de Leden der Vereeniging (zoo gewone als buitengewone) door eene talrijke deelneming en opkomst zullen doen blijken, dat zij die belangstelling in eene zaak, door hun besluit in het leven geroepen, op prijs weten te stellen en deelen.

Het Bestuur voornoemd:
S. BLAUPOT TEN CATE, *Voorzitter.*
L. ALI COHEN, *Secretaris v. Bestuur.*
W. DE SITTER, *Secret. v. Corresp.*

*** Het **BESTUUR** der **Vereeniging voor Dienstboden** te *Groningen* noodigt alle leden van dezelve uit ter bijwoning harer **JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING**, in het CONCERTHUIS, op DINGSDAG den 27sten Junij e.k., des avonds te 6 uur, om, nadat vooraf aan eenige Dienstboden de aan haar toegekende belooning uitgereikt zal zijn, het VERSLAG aan te hooren van de WERKZAAMHEDEN dier Vereeniging, dat alsdan overeenkomstig art. 10 der Statuten zal worden gegeven, en tevens om eene nieuwe KEUZE te doen voor de in dit jaar aftredende LEDEN des BESTUURS.

Het Bestuur voornoemd:
W. GERHARDS, *Voorzitter.*
W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN, *Secretaris.*

*** De **BIJBELVEREENIGING** in het **HUNSINGO**, vergadert op ZONDAG den 2den Julij 1854 te ***MIDDELSTUM***, waar het Lid Ds. LOFVERS, van *Bedum*, de zamenkomst in de Kerk, te 5 uur, met eene REDEVOERING zal openen.

Societeit de Harmonie.

MUZIJK op MAANDAG den 26sten Junij e.k., des avonds van 7 tot 10 uur, ter gelegenheid van het **Congres over het Armwezen.**

B. TELLEGEN,
Secretaris.

Muzijk,

in den Tuin van den Logementhouder **R. KUIPERS** (vroeger DONKER), te ***Assen***, gedurende het **IXde Landhuishoudkundig Congres**, des avonds te 7 uur. Entrée voor een' Heer en eene Dame ***f* 1.50**, tegen genot van eene Flesch **Wijn.**

Gedurende **de Week** van het **Congres** zal er **OPEN TAFEL** gehouden worden in het **nieuwgebouwde LOGEMENT** van

I. J. SCHUITEN.

ASSEN, 22 Junij 1854.

Harddraverij.

Met permissie van het achtbaar BESTUUR, gedenken eenige LIEFHEBBERS te laten Verharddraven, bij S. DE RUITER, te *Sappemeer*, op DONDERDAG den 29sten Junij 1854, tot PRIJS: **eene extra fraaije Pendule met Slagwerk**; tot PREMIE: **een net bewerkt Zilveren Tabakskomfoor.** Aangifte en Keuring te 2 uur, de Rijding daarna. Alle Paarden zullen worden toegelaten, die geen Prijs of Premie hebben gewonnen, en tot genoegen der Keurmeesters zijn. 's Avonds **GROOT MUZIJK.**

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

Mr. **T. DE COCK**
met
F. DE COCK.

WINSCHOTEN, 21 Junij 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER T. SCHAAFSMA, Echtgenoot van

WM. VAN OPPEN, W.Zn.

HARLINGEN, 29 Mei 1854.

Bevallen van eene DOCHTER M. MIEDEMA, Echtgenoot van

F. W. VAN OPPEN.

HARLINGEN, 11 Junij 1854.

Bevallen van een' ZOON C. E. JANSZ, Echtgenoot van

J. F. VAN OPPEN.

LONDEN, 18 Junij 1854.

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER HENDERIKA ROMKES, Echtgenoot van

S. BARENDS.

HOOGEZAND, 14 Junij 1854.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel door Gods goedheid van eene DOCHTER G. L. BOUWMAN, geliefde Echtgenoot van

H. K. T. HOVINGA.

OOSTWOLDERPOLDER, 17 Junij 1854.

*** Bevallen van eenen ZOON E. P. ARKEMA, geliefde Echtgenoot van

J. S. MELLES.

GRONINGEN, 20 Junij 1854.

*** Heden voormiddag omstreeks elf uur overleed, tot onze innige droefheid, de jongste onzer Tweelingzonen HERO GERARD, in den ouderdom van bijna 14 jaren.

GRONINGEN, 15 Junij 1854.

J. W. HOMMES.
B. HOMMES—BEEKHUIS.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, de Heer J. SMIT, *Med. et Art. Obst. Doctor*, in den ouderdom van ruim 63 jaren.

DELFZIJL, 19 Junij 1854.

G. BOS,
Wedw. J. SMIT.

*** Na spoedig toegenomen ongesteldheid van weinige weken, ontsliep heden zacht en kalm, in den ouderdom van ruim 71 jaren, onze veel geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw A. G. KÖHLER, Wedw. A. RADEMAKER.

Dankbaar voor haar langdurig bezit op aarde, zullen wij met onze Kinderen haar gemis steeds diep gevoelen.

WINSCHOTEN, 19 Junij 1854.

D. C. RADEMAKER,
Evang. Luth. Predikant.
H. J. F. RADEMAKER—NOORDBERGH.

*** Heden overleed onze geliefde Dochter LOUISE HENRIETTE HILLEGONDE, in den ouderdom van ruim 42 jaren.

GRONINGEN, 20 Junij 1854.

Mr. **L. H. WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE.**
H. L. WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE,
geb. **WIJCHGEL VAN LELLENS.**

*** Heden overleed, op het onverwachtst, ons jongste Zoontje KLAAS, in den ouderdom van 1 jaar en 5 maanden.

GRONINGEN, 20 Junij 1854.

J. HOVIG, *Vleeschhouwer*, aan de Spilsluizen.
G. HOVIG, geb. **WIJNDELS.**

Eenige kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het overlijden van mijn' voor mij zoo hoogst dierbare Echtgenoot TONKO KORNELIUS BOUWMAN, in den nog jeugdigen leeftijd van 28 jaren. Alhoewel onze vereeniging kort geduurd heeft, zoo is zij toch voor mij onvergetelijk, en alleen de bewustheid, dat de Overledene in betere gewesten is overgegaan, lenigt mijne groote smart.

MIDWOLDA, 20 Junij 1854.

T. WINTER,
Wedw. T. K. BOUWMAN.

*** Heden overleed ons geliefd Kind LUTGERDINA ADRIANA, ruim vijf jaren oud.

GRONINGEN, 21 Junij 1854.

A. J. WILDERVANCK.
S. H. TICHELAAR.

VERKOOPING VAN TOPGRAS,

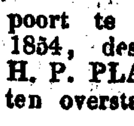

ten verzoeke van Mevr. de Wed. Mr. H. H. BRONGERS, van 3 Bunders, 28 Roeden en 33 Ellen **LAND**, gelegen in 2 Stukken, in het *Lois*, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, op WOENSDAG den 28sten Junij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. P. PLAAT, aan het Nieuwe Kerkhof te *Groningen*, ten overstaan van

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op VRIJDAG den 30sten Junij e.k., des namiddags te één uur, zullen, bij de STALLING van den Kastelein HEIKENS, in de Oosterstraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eene **DILIGENCE voor negen personen**, benevens **ZEVEN TREKPAARDEN.**

Inmiddels ***UIT DE HAND TE KOOP.***

J. H. GEERTSEMA, Cz.,
Notaris.

Koren-Boeldag,

Op MAANDAG den 26sten Junij 1854, om de menigte der perceelen des namiddags precies te één uur, ten verzoeke en op de Plaats van E. E. BOTJES, te *Blijham*, van: 9 Bunders ROGGE, 5 Bunders GERST, 5 Bunders KOOLZAAD en 16 Bunders HAVER, benevens 2½ Bunders TOPGRAS met de NAWEIDE, alles geschikt om te Water af te voeren.

Gadingmakenden vervoegen zich bij de Behuizing op de Plaats staande.

B. HAITZEMA VIETOR, *Notaris.*

KWELDER-BOELDAG,

voor de Regering der Stad *Groningen*, op DINGSDAG, WOENSDAG, DONDERDAG en VRIJDAG den 27sten, 28sten, 29sten en 30sten Junij 1854, achter den *Stads Nieuwen Polder*, te beginnen bij het Zijlhuis, en ZATURDAG den 1sten Julij 1854, op de Stadsheerten achter *Finsterwold*, telkens des namiddags te twee uur.

Mr. B. HAITZEMA VIETOR,
Mr. W. A. OFFERHAUS,
Notarissen.

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van Mejufvrouw de Weduwe FONTEIN, op VRIJDAG den 30sten Junij 1854, des middags te 12 uur, ten Huize van den Logementhouder WARMOLTS, te *Stedum*, in het openbaar verkoopen:

Eene **BOERENBEHUIZING** en **SCHUUR**, met de VASTE, AL TIJDDURENDE BEKLEMMING van 85 Bunders, 9 Roeden *Land*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 215—00; alles staande en gelegen te *Kraugeweer*, onder *Stedum.*

Voorts zullen, op MAANDAG en DINGSDAG den 10den en 11den Julij daaraanvolgende, worden verkocht: de te velde staande **VRUCHTEN**, de **LEVENDE HAVE, BOUW-** en **MELKGEREEDSCHAPPEN** en eenige **HUISMEUBELEN**; alles bij latere Annonce nader op te geven.

VERHURING.

Binnen kort, tijd en plaats nader te bepalen, zal voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, worden verhuurd:

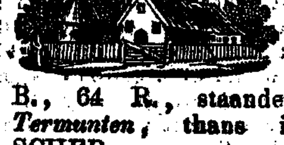

Eene **BOERENBEHUIZING** en **SCHUUR** met HOF en TUIN en daaronder behoorende LANDERIJEN, groot B., 64 R., staande en gelegen op de *Vennen*, onder *Termunten*, thans in gebruik bij BRUINO G. BUSCHER; — om te aanvaarden de Landerijen in dezen Herfst, de Behuizing op Mei 1855.

Nader onderrigt te bekomen te *Winschoten* bij F. FOLKERS.

F. M. H. Cohen,

Tandmeester aan het Instituut voor Doofstommen te ***Groningen***, vervaardiger van **Kunsttanden** en **Gebitten**, berigt, dat zijn Zoon met het Vak der **DENTISTERIE** zal uitoefenen, en onder de FIRMA **F. M. H. COHEN en ZOON**; dat deze zijn Zoon DAGELIJKS te *Amsterdam* zal zijn. Wij verzekeren, den vooruitgang der **DENTISTERIE** zoo veel mogelijk te volgen, en vertrouwen verder met gunst van onze Stad- en Landgenooten vereerd te mogen worden.

Bij mijne afwezigheid van *Groningen*, zal een mijner Zonen bij mij aan Huis te consuleren zijn.

Eerstgenoemde zal DONDERDAG den 29sten dezer zijn Abonnés te ***Winschoten*** bezoeken, en dan verder om de twee maand, en wel den LAATSTEN DONDERDAG der maand; is aldaar gelogeerd bij den Heer D. RANDA MULDER, het Logement *de Nederlanden.*

TE KOOP:

Eene groote partij **POPULIEREN HOUT**, geschikt op Bruggen enz.; — alsmede eene groote hoeveelheid uitmuntende **KLEIGROND.**

Bij WINNEWEER aan 't Damsterdiep.

J. T. HOUTMAN.

Paterswolde.

Men biedt, gedurende dezen **Zomer**, aan een paar **Dames**, of een **paar gehuwde Lieden**, **Kost** en **INWONING** aan, bij eene fatsoenlijke Weduwe. Franco aanvrage bij den UITGEVER DEZER, onder letter X.

EEN ZEILMAKERSKNECHT,

zijn Werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk **WERK** bekomen bij A. G. HUGES, Zeilmaker, *Sappemeer.*

SPECIALE BEHANDELING
VAN
Zenuw-Ziekten

Door den eenigen bezitter van het middel van den Weleerw. Pater BONHIJS.

Radicale genezing van vallende Ziekten, Moeder-Wee, Hoofdpijn, Asthma, Lamheid, Rhumatisme en alle Zenuwziekten; Consultatie kan schriftelijk genomen worden, *franko* Brieven.

Het Middel is slechts te bekomen bij den NISSEN, buiten de Keulsche Poort, straat, 29, bij *Brussel.*

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

JUNIJ 1854.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
11	756,86	756,89	756,97	12,0	15,6	12,7	0,83	0,64	0,75	Z.W.t.Z.	Z.W.t.Z.	Z.W.t.W.	betrokken	bewolkt	bewolkt
12	755,71	754,34	754,29	15,5	20,2	16,9	0,82	0,68	0,86	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.	bewolkt	»	betrokken
13	754,52	754,95	754,74	14,0	16,2	13,5	0,83	0,75	0,94	»	»	Z.t.W.	»	»	bewolkt
14	754,50	754,52	753,21	14,6	16,3	14,0	0,81	0,72	0,89	Z.W.t.Z.	W.Z.W.	W.t.Z.	betrokken	betrokken	»
15	756,20	755,25	755,35	14,6	18,4	14,0	0,81	0,71	0,95	O.Z.O.	O.t.N.	N.O.	weinig bewolkt	»	betrokken
16	757,54	757,41	755,88	15,1	18,0	16,6	0,88	0,78	0,89	N.t.O.	N.N.O.	N.O.t.O.	bewolkt	bewolkt	bewolkt
17	752,61	753,37	754,88	15,9	20,7	17,8	0,98	0,73	0,92	O.Z.O.	Z.Z.W.	W.	betrokken	»	

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.